

AVRUPA ANAYASASINI KURAN ANTLAŞMA MADDELERİNİN TASLAK METNİ

BÖLÜM I: ANAYASAL YAPI

Başlık I: Birliğin tanımı ve amaçları

Madde 1: Birliğin kuruluşu

- Bu Anayasa Avrupa Devletleri ve halklarının ortak bir gelecek kurma iradesini yansıtan, Üye Ülkelerin politikalarının eşgüdümünün sağlanacağı ve belli ortak yetkilerin federal bir temelde yönetileceği bir Birlik kurar.
- Birlik Üye Ülkelerin ulusal kimliklerine saygı duyar.
- Birlik, halkları aynı değerleri paylaşan, bu değerlere saygı duyan ve bu değerleri birlikte destekleme yükümlülüğüne giren bütün Avrupa Ülkelerine açıktır.

Madde 2: Birliğin değerleri

Birlik, Üye Ülkelerin ortak değerleri olan insanlık onuruna ve insan haklarına saygı, özgürlük, demokrasi, hukuk düzeni üstüne kurulmuştur. Birliğin amacı hoşgörü, adalet ve dayanışma yoluyla barış içinde bir toplum yaratmaktır.

Madde 3: Birliğin hedefleri

- Birliğin amacı barışa, Birliğin değerlerine ve halklarının iyiliğine katkı yapmaktır.
- Birlik tam istihdam, yüksek rekabet ve gelişmiş hayat şartları yaratmak amacıyla, serbest Tek Pazar ile ekonomik ve parasal birliği içeren, dengeli ekonomik büyüme ve sosyal adalet temelinde sürdürülebilir kalkınmaya sahip bir Avrupa için çalışır. Birlik ekonomik ve sosyal uyumu, kadın erkek eşitliğini, çevresel ve sosyal korumayı destekler. Birlik uzay araştırmaları da dahil olmak üzere bilimsel ve teknolojik ilerlemeyi geliştirir. Kuşaklar ve devletlerarası dayanışmayı ve herkes için eşit olanaklar yaratılmasını teşvik eder.
- Birlik, içinde ortak değerlerin geliştirildiği ve kültürel çeşitliliğin zenginliğine saygı gösterilen bir özgürlük, güvenlik ve adalet alanı meydana getirir.
- Birlik, Avrupa'nın bağımsızlığını ve çıkarlarını savunurken, Birliğin değerlerinin bütün dünyada iletilmesi için çalışır. Birlik, yeryüzünün sürdürülebilir kalkınmasına, dayanışma ve halklar arasında karşılıklı saygının artmasına, yoksulluğun ortadan kaldırılmasına, çocuk haklarının korunmasına, uluslararası hukuki yükümlülüklerin yerine getirilmesine ve devletlerarası barışın korunmasına katkıda bulunur.
- Bu hedeflerin hayata geçirilmesi, bu Anayasa tarafından Birliğe tanınmış yetkiler dahilinde uygun araçlarla sağlanır.

Madde 4: Yasal kişilik

Birlik tüzel kişiliğe sahiptir.

Başlık II: Temel haklar ve Birlik vatandaşlığı

Madde 5: Temel haklar

1. Temel Haklar Şartı Anayasa'nın bir parçasıdır ve Anayasa'nın [ikinci bölümünde veya ekinde Protokol olarak] bulunur.^[1]

2. Birlik, İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına Dair Avrupa Sözleşmesi'ne katılabilir. Sözleşmeye katılım, Birliğin bu Anayasa ile belirlenmiş yetkilerini etkilemez.

3. İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına Dair Avrupa Sözleşmesi'nde garanti edildiği gibi ve Üye Ülkelerde ortak olan anayasa uygulamalarından kaynaklanan temel haklar, Birlik Hukukunun genel prensiplerini oluşturur.

Madde 6: Milliyet nedeniyle ayrımcılık yapılmaması

Anayasa'nın uygulanması alanında ve özel hükümlerine hâle getirmeksizin milliyet temelinde ayrımcılık yasaktır.

Madde 7: Birlik vatandaşlığı

1. Bir Üye Ülkenin her yurttaşı Birlik vatandaşdır. Birlik vatandaşlığı ulusal vatandaşlığa ilavedir. Onun yerini almaz. Bütün Birlik vatandaşları, kadın ve erkek, kanun önünde eşittir.

2. Birlik vatandaşları haklarını kullanır ve bu Anayasada şart koşulan yükümlülüklerle tabi olurlar:

- Üye Ülkelerin topraklarında serbestçe dolaşma ve ikamet etme hakkı;

- ikamet ettikleri Üye Ülkenin vatandaşlarıyla eşit şartlarda Avrupa Parlamentosu ve belediye seçimlerine katılma ve aday olma hakkı;

- vatandaş oldukları Üye Ülkenin temsil edilmediği üçüncü ülke topraklarında herhangi bir Üye Ülkenin büyükelçilik ve konsolosluk makamları tarafından o ülkenin vatandaşları ile eşit şartlarda korunma hakkı;

- Avrupa Parlamentosu'na dilekçe ile başvuru, Ombudsman'a başvuru, Birliğin kurum ve danışman kuruluşlarına herhangi bir Birlik lisanıyla yazı gönderme ve aynı lisanda cevap alma hakkı.

3. Bu haklar, bu Anayasa ve ona işlerlik sağlayacak hükümler tarafından belirlenen şartlar ve sınırlar çerçevesinde uygulanacaktır.

Başlık III: Birliğin yetkileri

Madde 8: Temel ilkeler

1. Birlik yetkilerinin kullanımı ve sınırları yetkilendirme (conferral), yetki ikamesi (subsidiarity), oransallık (proportionality) ve sadık işbirliği (loyal cooperation) ilkeleri ile yönetilir.

2. Yetkilendirme ilkesi uyarınca Birlik, Anayasa tarafından belirlenen hedeflere ulaşmak için Anayasa ile kendisine verilen yetkiler çerçevesinde hareket eder. Anayasa tarafından Birliğin yetkilendirilmediği alanlar, Üye Ülkelerin sorumluluğundadır.

---

^[1] Şartın tam metni, 2. Çalışma Grubu'nun düzeltmelerle verdiği son raporla birlikte (CONV 354/02) Konvansiyon'un kararına göre Anayasa'nın ikinci kısmına veya Protokol olarak ek halinde koyulacaktır.

3. Yetki ikamesi ilkesi uyarınca, münhasır yetkisi olmayan alanlarda, Birlik, düşünölen faaliyetin hedeflerinin Üye Ölkeler tarafından yeterli ölçüde gerçekleştirilemeyeceği, ölçek veya önerilen faaliyetin etkileri nedeniyle, faaliyetin Birlik düzeyinde gerçekleştirilmesinin daha iyi olacağı durumlarda harekete geçer.

4. Oransallık ilkesi uyarınca, Birliğin kapsam ve biçimi, Anayasa'nın amaçlarını elde etmek için gerekli olan seviyeyi aşmayacaktır.

5. Sadık işbirliği ilkesi uyarınca, Birlik ve Üye Ölkeler, karşılıklı saygı çerçevesinde, Anayasa'dan doğan yükümlölüklerin yerine getirilmesinde birbirlerine yardım eder.

Madde 9: Temel ilkelerin uygulanması

1. Anayasa, ve Anayasa'da belirtilen yetkileri uygulamak amacıyla Birlik kurumlarınca kabul edilen yasalar, Üye Ölkelerin hukuklarından üstündür.

2. Birliğin münhasır olmayan yetkileri kullanılırken, kurumlar, yetki ikamesi ilkesini, Anayasa'nın eki olan Protokol'de düzenlendiği şekilde uygulayacaklardır. Protokolde beyan edilen prosedür, ulusal parlamentoların, yetki ikamesi ilkesine uymalarına salahiyet verecektir.^{2[2]}

3. Birliğin yetkileri kullanılırken, kurumlar, oransallık ilkesini Protokol'de düzenlenen şekilde uygulayacaklardır.

4. Üye Ölkeler, Anayasa'dan ya da Birlik Kurumlarının faaliyetlerinden doğan yükümlölüklerini yerine getirirken, umumi ya da hususi, uygun tedbirleri alacaklardır.

5. Sadık işbirliği ilkesi uyarınca, Üye Ölkeler Birliğin görevlerini yerine getirmesini kolaylaştıracak, Anayasa'da belirlenen hedeflere erişmeyi güçleştirecek herhangi bir tedbir almaktan sakınacaklardır. Birliğin Üye Ölkelere karşı fiili hareketi, sadakat temelinde olacaktır.

6. Birlik, Üye Ölkelerin, temel yapılarında içsel ve devletin işleyişinde asli olan, ulusal kimliklerine, özellikle siyasal ve anayasal yapılarına, yerel, bölgesel ve ulusal düzeydeki kamu yönetimi teşkilatı da dahil olmak üzere, saygı gösterecektir.

Madde 10: Yetki sınıfları

1. Anayasa'nın Birliğe belirli bir alanda münhasır yetki vermesi halinde, sadece Birlik kanun yapma ve hukuken bağlayıcı karar alma gücüne sahiptir, Üye Ölkeler Birlik tarafından yetki verildiği takdirde bu hakkı kullanırlar.

2. Anayasa'nın Birliğe belirli bir alanda, Üye Ölkelerle paylaşacağı bir yetki vermesi halinde, Birlik ve Üye Ölkeler kanun yapma ve hukuken bağlayıcı kararlar alma gücüne sahiptir. Üye Ölkelerin yetkilerini kullanabilmeleri, Birliğin o alandaki yetkisini kullanmamasına bağlıdır.

3. Birlik Üye Ölkelerin iktisadi politikalarının eşgüdümünü sağlama yetkisine sahiptir.

4. Birlik, ortak dış ve güvenlik politikasını, ortak savunma politikasının genişleyen çerçevesi dahil olmak üzere, tanımlama ve gerçekleştirme yetkisine sahiptir.

---

^{2[2]}Protokol'ün yeni uyarlaması kısa bir zaman içinde dağıtılacaktır.

5. Belli alanlarda ve Anayasa’da belirlenen koşullara bağlı olarak, Birlik, Üye Ülkelerin faaliyetlerinin eşgüdümünü sağlama, tamamlama ve destekleme yetkisine, Üye Ülkelerin yetkilerini ilga etmemek koşuluyla, sahiptir.

6. Birlik, Anayasa’nın İkinci Bölümü’nde belirlenen politikaları uygulamak için yetkilerini, her alanda beyan edilen hükümlere uygun olarak, kullanma hakkına sahiptir.

Madde 11: Münhasır yetkiler

1. Birlik, iç pazarda ve takiben belirtilen alanlarda, kişilerin, malların, hizmetlerin ve sermayenin serbest dolaşımını temin ve rekabet kurallarını tesis etme münhasır yetkisine sahiptir:

- Gümrük birliği,
- Ortak ticaret politikası,
- Euro’ya geçen Üye Ülkelerin parasal politikaları,
- Ortak Balıkçılık Politikası altında, denizlerdeki biyolojik kaynakların korunması.

2. Bir uluslararası anlaşmanın imzalanması Birliğin yasalarında öngörülüyorsa, uluslararası anlaşma Birliğin içerideki yetkilerini gerçekleştirmesi için gerekliyse veya Birliğin iç hukukunu etkiliyorsa Birlik söz konusu uluslararası anlaşmanın imzalanması için münhasır yetkiye sahiptir.

Madde 12: Paylaşılış yetkiler

1. Birlik, Anayasa’nın kendisine yetki verdiği ve Anayasa’nın 11. ve 15. Maddelerinde atıfta bulunulanlarla ilgili olmayan alanlarda Üye Ülkeler ile yetkiyi paylaşır.

2. Paylaşılış yetkilerin kapsamı Bölüm İki’deki hükümler tarafından belirlenir.

3. Birliğin paylaşılış yetki alanında yetkisini kullanmadığı veya kullanmaya son verdiği durumlarda, Üye Ülkeler yetkilerini kullanabilirler.

4. Paylaşılış yetkiler aşağıdaki başlıca alanlara uygulanır:

- İç Pazar
- Özgürlük, güvenlik ve adalet alanı
- Tarım ve balıkçılık
- Ulaşım
- Trans-Avrupa ağları
- Enerji
- Sosyal politika
- Ekonomik ve sosyal uyum
- Kamu sağlığı
- Tüketicinin korunması

5. Birlik, araştırma, teknolojik ilerleme ve uzay alanlarında icraatları yerine getirme, özellikle de programları uygulama yetkisine sahiptir; ancak, bu yetkinin kullanılması, Üye Ülkelerin kendi yetkilerini kullanmasına engel teşkil edemez.

6. Kalkınma işbirliği ve insani yardım alanlarında Birlik harekete geçme ve ortak bir politika yürütme yetkisine sahiptir; ancak, bu yetkinin kullanılması, Üye Ülkelerin kendi yetkilerini kullanmasına engel teşkil edemez.

Madde 13: Ekonomi politikalarının eşgüdümü

1. Birlik Üye Ülkelerin ekonomi politikaları arasında özellikle geniş kapsamlı yönlendirici ilkeler ortaya koyarak eşgüdüm sağlar.
2. Üye Ülkeler ekonomi politikalarını, Birliğin hedeflerinin gerçekleştirilmesine katkıda bulunacak şekilde ortak çıkarları hesaba katarak, yürütür.
3. Euro'yu kabul eden Üye Ülkelere özel hükümler uygulanır.

Madde 14: Ortak dış ve güvenlik politikası

1. Üye Ülkeler bağlılık ve karşılıklı dayanışma ruhu içinde aktif ve şartsız olarak Birliğin ortak dış ve güvenlik politikasını destekler. Üye Ülkeler Birliğin çıkarlarına aykırı veya etkililiğini tehlikeye düşürmesi muhtemel eylemlerden kaçınır.

Madde 15: Yardımcı eylem alanları

1. Birlik, eşgüdüm sağlayan, tamamlayıcı ve yardımcı önlemler alabilir. Bu yetkinin kapsamı Bölüm İki'deki hükümler tarafından belirlenmektedir.
2. Yardımcı eylem alanları:
  - istihdam
  - sanayi
  - eğitim, mesleki eğitim ve gençlik
  - kültür
  - spor
  - felaketlere karşı önlemler
3. Üye Ülkeler Birlik içinde ulusal istihdam politikalarının eşgüdümünü sağlayacaktır.
4. İkinci bölümdeki alanlara özgü hükümler temelinde Birliğin aldığı yasal bağlayıcılığı olan kararlar, Üye Ülkelerin yasalarının veya düzenlemelerinin uyumlaştırmasını içeremez.

Madde 16: Esneklik hükmü

1. Bu Anayasa tarafından belirlenen amaçlardan bir tanesini gerçekleştirmek için ikinci bölümde açıklanan politikalar çerçevesinde Birlik eylemi gerekli olduğu takdirde, Konsey, Komisyon'un önerisi üzerine oybirliği ile ve Avrupa Parlamentosu'nun onayının sağlanmasının ardından uygun tedbirleri alır.
2. Komisyon Madde 9'da belirtilen yetki ikamesi ilkesinin izlenmesi sürecini kullanarak, Üye Ülkelerin ulusal parlamentolarının dikkatini söz konusu maddeyi temel alan önerilere çeker.
3. Bu madde temelinde kabul edilen hükümler, Anayasa'nın uyumlaştırmanın dışında tuttuğu alanlarda Üye Ülkelerin yasalarının ve düzenlemelerinin uyumlaştırmasını içermez.

Başlık IV: Kurumlar

Madde 14^{3[3]} : Birliğin Kurumları

1. Birlik, tek bir kurumsal çerçeve tarafından aşağıdaki amaçlar gözetilerek yönlendirilecektir:

- Birliğin hedeflerini gerçekleştirmek,
- Birliğin değerlerini desteklemek,
- Birliğin, Birlik vatandaşlarının ve Üye Ülkelerin çıkarlarına hizmet etmek,

ve Birliğin hedeflerine ulaşmak için ortaya koyduğu hareketler ile politikaların tutarlı, etkili ve sürekli olmasını temin etmek.

2. Bu kurumsal çerçeve aşağıda belirtilen kurumlardan oluşmaktadır:

Avrupa Parlamentosu,
Avrupa Konseyi,
Bakanlar Konseyi,
Avrupa Komisyonu,
Avrupa Birliği Adalet Divanı,
Avrupa Merkez Bankası,
Sayıştay.

3. Her kurum, kendisine Anayasa tarafından tanınan yetkinin sınırları içinde ve belirlenmiş prosedürler ile şartlara uygun olarak hareket edecektir. Kurumlar tam bir karşılıklı işbirliği içinde işleyecektir.^{4[4]}

Madde 15 : Avrupa Parlamentosu

1. Avrupa Parlamentosu, Konseyle birlikte, yasa kabul edecek ve Anayasa tarafından düzenlenmiş siyasi denetim ve danışma görevlerini ifa edecektir. Parlamento, Avrupa Komisyonu Başkanı'nı seçecektir.

2. Avrupa Parlamentosu, genel oy kullanma hakkı (seçme hakkı) uyarınca doğrudan Avrupa vatandaşları tarafından, özgürce ve gizli oy usulüne göre 5 yıl için seçilecektir. Parlamento üyelerinin sayısı 700'ü aşamayacaktır. Avrupa vatandaşlarının temsiliyeti azalan oranda nispi olacak, her Üye Ülke en az 4 Parlamenter ile temsil edilecektir.

3. Avrupa Parlamentosu Başkanı ve yetkilileri, Parlamento üyeleri arasından 5 yıllık dönemler için seçilecektir.

Madde 16 : Avrupa Konseyi

1. Avrupa Konseyi, Birliğin gelişmesi için gerekli itici gücü sağlayacak ve Birliğin genel siyasi yönünü ve önceliklerini belirleyecektir.

2. Avrupa Konseyi, Üye Ülkelerin Devlet ya da Hükümet Başkanlarından, Konsey ve Komisyon Başkanlarından oluşur. Dışişleri Bakanı Konsey'in çalışmalarında yer alır.

---

^{3[3]} **Anayasa Taslağının her başlığı farklı çalışma grupları tarafından hazırlanmakta ve her grup çalışmasını tamamladıktan sonra taslağı açıklamaktadır. Bu bakımdan taslak bölümler bir araya getirildiğinde numaralandırma farklılıkları oluşmaktadır. Taslak metnin son hali hazırlanırken yeni bir numaralandırma yapılacaktır.**

^{4[4]} "Kurumlar görevlerini yerine getirirken etkili ve bağımsız bir kamu idaresi tarafından desteklenirler" kuralı Anayasa'nın bir başka kısmında yer almalıdır.

3. Avrupa Konseyi 4 ayda bir Konsey Başkanı başkanlığında toplanır. Gündem gerektirdiği takdirde Konsey üyelerine ilgili bakanlar eşlik edebilir. Komisyon Başkanı'na ise herhangi bir Komisyon Üyesi eşlik edebilir. Çok gerekli durumlarda, Başkan, Avrupa Konseyi'ni herhangi bir zamanda toplantıya çağırabilir.

4. Anayasa'da belirtilen haller dışında, Avrupa Konseyi kararlarını oybirliği ile alır.

Madde 16a : Avrupa Konseyi Başkanlığı

1. Avrupa Konseyi Başkanı, Konsey tarafından nitelikli çoğunluk esasına göre, iki buçuk yıllık bir dönem için seçilir. Başkanlık en fazla bir kez yenilenebilir. Seçilen kişinin, Avrupa Konseyi üyesi olması veya en az iki yıl boyunca üye olmuş olması gereklidir. Görevi kötüye kullanma durumunda, Avrupa Konseyi aynı prosedürü takip ederek Başkan'ın görevini sona erdirebilir.

Birliğin ortak savunma ve güvenlik politikası söz konusu olduğunda Başkan, Birliğin dünya ölçeğinde etkili temsilini sağlamalıdır.

2. Avrupa Konseyi Başkanı, Konsey'e başkanlık eder ve çalışmaların iyi hazırlanması ve devam ettirilmesini temin eder. Başkan, Avrupa Konseyi içindeki uyum olması ve uzlaşma sağlanması yönünde çaba gösterir. Her Konsey toplantısı sonrasında Avrupa Parlamentosu'na bir rapor sunar.

3. Avrupa Konseyi, konsensüsle 3 üyesinden oluşan bir kurul oluşturmayı kararlaştırabilir. Kurul üyeleri rotasyon usulüne göre seçilir.

4. Avrupa Konseyi Başkanı aynı anda başka herhangi bir Avrupa kurumunun üyesi olamaz ve ulusal bir görev üstlenemez.

Madde 17: Bakanlar Konseyi

1. Bakanlar Konseyi, Anayasa'da belirtildiği gibi Avrupa Parlamentosu ile beraber yasa çıkartır ve politikaların yürütülmesi ve eşgüdümünün sağlanması görevlerini yerine getirir.

2. Bakanlar Konseyi her üye ülkeden her Konsey oluşumu için bakanlar düzeyinde bir temsilciden oluşur. Sadece söz konusu temsilci Üye Ülke'yi yükümlülük altına sokabilir ve üye ülke adına oy kullanabilir.

3. Anayasa'da aksi belirtilmediği takdirde, Konsey kararları nitelikli oy çoğunluğu ile alınır.

Madde 17a: Konsey Oluşumları

1. Genel İşler Konseyi Bakanlar Konseyi'nin işleyişinde tutarlılığı sağlar. Komisyon'un katılımı ile Avrupa Konseyi toplantılarını hazırlar.

2. Yasama Konseyi, Anayasa'nın hükümleri uyarınca Avrupa yasalarını ve Avrupa çerçeve yasalarını değerlendirir ve Avrupa Parlamentosu ile beraber kabul eder. Her üye ülkenin bakanlar düzeyindeki temsilcisine Konsey gündemine bağlı olarak konuyla ilgili bir veya gerektiğinde iki bakan yardımcı olabilir.

3. Dış İlişkiler Konseyi, Avrupa Konseyi'nin ortaya koyduğu stratejik ilkeler doğrultusunda Birliğin dış politikalarını kapsamını belirler ve faaliyetlerinin tutarlı olmasını sağlar. Birliğin Dışişleri Bakanı Dış İlişkiler Konseyi'ne başkanlık eder.

4. Konsey ayrıca Ekonomik ve Mali İşler Konseyi ile Adalet ve Güvenlik Konseyi şeklinde toplanacaktır.

5. Genel İşler şeklindeki Konsey yeni Konsey oluşumları konusunda karar alabilir.

6. Avrupa Konseyi oybirliği ile Dış İlişkiler dışındaki bir Konsey oluşumu başkanlığının, Avrupa'nın siyasi ve coğrafi dengeleri ve tüm üye ülkelerin farklılıkları göz önünde bulundurularak, bir Üye Ülke tarafından en az bir yıl süre ile üstlenilmesini kararlaştırabilir.

Madde 17b: Nitelikli Çoğunluk

1. Avrupa Konseyi veya Konsey nitelikli çoğunluk ile karar aldığıında, bu tür bir çoğunluk, Birlik nüfusunun en az beşte üçünü temsil eder ve üye ülkelerin çoğunluğunu içerir.

2. Avrupa Konseyi'nde, Avrupa Konseyi Başkanı ve Komisyon Başkanı oy kullanmaz.

Madde 18: Avrupa Komisyonu

1. Avrupa Komisyonu Avrupa'nın genel çıkarlarını gözetir. Anayasa'nın ve kurumların Anayasa çerçevesindeki faaliyetlerinin uygulanmasını sağlar. Ayrıca Anayasa'da belirtilen eşgüdüm, yürütme ve idari görevlerini yerine getirir.

2. Anayasa'da aksi belirtilmediği takdirde Birlik kararları sadece Komisyon önerisi temelinde alınır.

3. Komisyon, bir başkan ve sayısı 14'e çıkabilecek diğer üyelere oluşur. Komisyon, Yardımcı Komisyon Üyelerinin yardımını isteyebilir.

4. Sorumluluklarını yerine getirirken Komisyon tamamıyla bağımsızdır. Komisyon üyeleri görevlerini yerine getirirken hiçbir hükümet veya diğer kurumdan emir almayacaktır.

Madde 18a: Avrupa Komisyonu Başkanı

1. Avrupa Konseyi, Avrupa Parlamentosu'ndaki seçimleri dikkate alarak, nitelikli oyçokluğuyla belirlediği Komisyon Başkan adayını, Avrupa Parlamentosu'na sunar. Avrupa Parlamentosu, söz konusu aday, üyelerinin çoğunluğuyla seçer. Adayın gereken çoğunlukta oy almaması halinde, Avrupa Konseyi, aynı usulü takip ederek, bir ay içinde yeni bir aday belirler.

2. Her Üye Ülke, Avrupa Komisyonu üyesi olabilecek nitelikte olduğunu düşündüğü, en az biri kadın olmak koşuluyla, üç kişiden oluşan bir liste sunar. Seçilmiş ama henüz görevi devralmamış Başkan, Avrupa'nın siyasi ve coğrafi dengesini dikkate alarak, sunulan isimler arasından, yeterlik, bağlılık ve tarafsızlıklarına dayanarak, en fazla onüç kişiyi Komisyon üyesi olarak belirler. Başkan ve Komisyon üyeliği için tayin edilen kişiler, tek grup olarak, Avrupa Parlamentosu'nun onayına sunulur.

3. Komisyon, tek grup olarak, Avrupa Parlamentosu'na karşı sorumlu olur. Avrupa Parlamentosu, Anayasa'nın X. Maddesi'nde belirlenen usuller uyarınca, Komisyon'a ilişkin gensoru önergesi verebilir. Önerenin geçmesi halinde, Komisyon üyeleri istifa etmelidirler. Komisyon üyeleri, halefleri atanana kadar, günlük işlere bakmaya devam eder.

4. Komisyon, Başkan tarafından ortaya koyulan direktiflere titizlikle uyar. Başkan, Komisyon'un iç organizasyonunu, tutarlı, verimli ve birlik temelinde çalışmasını temin edecek şekilde belirler. Başkan, Komisyon üyeleri arasından başkan yardımcılarını atar.

5. Başkan, Komisyon üyelerinin seçimine ilişkin kriterler uyarınca Yardımcı Komisyon Üyeleri (Associate Commissioners) atayabilir. Yardımcı Komisyon Üyelerin sayısı Komisyon üyelerinin sayısını geçmemelidir.

Madde 19: Dışışleri Bakanı

1. Avrupa Konseyi, Komisyon Başkanı ile mutabakat içinde, Birliğin Dışışleri Bakanı'nı nitelikli oyçokluğuyla atar. Bakan, Birliğin ortak dış ve savunma politikasını yürütür.
2. Dışışleri Bakanı, Konsey'in belirlediği şekilde yürüteceği ortak dış politikanın gelişimine, önerileriyle katkıda bulunur. Bu hüküm, ortak güvenlik ve savunma politikası için uygulanır.
3. Dışışleri Bakanı, Komisyon'un Başkan Yardımcılarından biri olacaktır. Bakan'ın Komisyon'daki sorumluluğu, dış ilişkileri idare etmek ve Birliğin dış faaliyetine ilişkin diğer yönlerin eşgüdümünü sağlamaktır. Başkan, Komisyon'daki bu sorumlulukları yerine getirirken, sadece bu sorumluklar için Komisyon usulleri bağlayıcılığı altındadır.

Madde 20: Avrupa Birliği Adalet Divanı

1. Adalet Divanı, Yüksek Mahkeme dahil olmak üzere, Anayasa ve Birlik hukukuna saygıyı temin eder.

Üye Ülkeler, Birlik hukuku alanında etkili yasal korumayı temin etmek için, yeterli temyiz haklarını sağlarlar.

2. Adalet Divanı'nda her Üye Ülke'den bir hakim bulunur ve Divan Genel Savcılardan (Advocates-General) yardım alır. Yüksek Mahkeme'de, her Üye Ülke'den en az bir hakim bulunur. Tam sayı Avrupa Adalet Divanı Tüzüğü'nde belirlenir. Yüksek Mahkeme ve Adalet Divanı hakimleri, ve Adalet Divanı Genel Savcıları, tarafsızlığından şüphe edilmeyen ve II. Kısım, [XX]. Madde'de belirlenen şartları karşılayan kişiler arasından, Üye Ülke hükümetlerinin ortak mutabakatıyla, altı yıllık bir dönem^{5[5]} için atanırlar, görev süreleri yenilenebilir.

3. Adalet Divanı:

-Komisyon, bir üye ülke, kurum veya gerçek/hukuki kişi tarafından açılan davalarda Bölüm II Madde [YY]'de öngörülen usullere göre karar vermede;

-üye ülkelerin mahkemelerinin talebi doğrultusunda Birlik hukukunun yorumlanmasına veya kurumlar tarafından kabul edilen kuralların geçerliliğine ilişkin ön karar vermede;

-Yüksek Mahkeme tarafından verilen kararların temyizine karar vermede veya nadir durumlarda Divan tüzüğünde belirtilmiş olan şartlar altında söz konusu kararları gözden geçirmede yetkilidir.

Madde 21: Avrupa Merkez Bankası

1. Avrupa Merkez Bankası, ulusal merkez bankalarıyla birlikte dahil olduğu Avrupa Merkez Bankaları Sistemini yönetir.
2. Bankanın ilk hedefi, fiyat istikrarını korumaktır. Banka, Birliğin hedeflerine ulaşılmasına katkıda bulunmak amacıyla, fiyat istikrarına hanel getirmeksizin, Birlik'teki genel ekonomi politikalarını destekler.
3. Banka, Birliğin para politikasını tanımlar ve uygular. Birlik para birimi Euro'nun basılmasına sadece Banka izin verir. Banka, Anayasa'nın Bölüm II'deki hükümler uyarınca diğer Merkez Bankası görevlerini yerine getirir.

---

^{5[5]} Sn. Vitorino'nun başkanlık ettiği Tartışma Grubu'nda, Adalet Divanı için, yenilenemeyecek 9 ya da 12 yıllık görev süresi olasılığı da ele alınmıştır.

4. Banka hukuki kişiliğe sahiptir. Yetkilerini kullanırken ve mali işlerinde bağımsızdır. Birlik kurumları ile organları ve üye ülke hükümetleri bu ilkeye saygı göstermeyi taahhüt eder.
5. Banka, Anayasa'nın Bölüm II Maddeler [A-B]'deki hükümlere ve Banka ile Avrupa Merkez Bankalar Sisteminin tüzüklerinde belirtilmiş olan şartlara uygun olarak görevlerini yerine getirmek için gerekli önlemleri alır. Söz konusu hükümler uyarınca, Euro'yu kabul etmemiş üye ülkeler ile bu ülkelerin merkez bankaları, parasal konularda yetkilerini ellerinde tutacaklardır.
6. Banka'ya, yetki alanına giren tüm Birlik kararlarında ve ulusal düzeydeki düzenlemelerde danışılır; Banka bu konularda fikir beyan edebilir.
7. Bankanın tüm birimleri, oluşumları ve çalışma teknikleri İkinci Bölüm'ün X'den Y'ye kadar olan maddelerinde ve Banka Tüzüğü'nde belirtilmiştir.

Madde 22: Sayıştay

1. Sayıştay, denetim görevini yerine getirir.
2. Birliğin tüm gelir ve harcama hesaplarını inceler ve iyi mali yönetimi sağlar.
3. Sayıştay'ı her üye ülkeden bir temsilci oluşturur. Görevlerin yerine getirilmesinde tüm üyeler tamamen bağımsızdır.

Madde 23: Birliğin Danışma Kurulları

1. Avrupa Parlamentosu, Bakanlar Konseyi ve Komisyon, danışmanlık görevi gören Bölgeler Komitesi ve Ekonomik ve Sosyal Komite tarafından desteklenir.
2. Bölgeler Komitesi, bölgesel ya da yerel yönetime seçilmiş ya da seçilmiş bir meclise siyasi olarak sorumlu olan bölgesel ve yerel temsilcilerden oluşur.
3. Ekonomik ve Sosyal Komite, işçi ve işveren temsilci kuruluşları ile özellikle sosyo-ekonomik, mesleki ve kültürel alanları temsil eden sivil toplum örgütlerinden oluşur.
4. Bölgeler Komitesi ile Ekonomik ve Sosyal Komite, hiçbir zorunlu talimata tabi değildir. Görevlerini yerine getirmede tamamen bağımsızdır.
5. Söz konusu Komitelerin yapısını, üyelerinin belirlenmesini, yetkilerini ve faaliyetlerini belirleyen kurallar, Anayasa'nın İkinci Bölümü'nün XY Maddelerinde belirtilmektedir. Komitelerin yapısına ilişkin kurallar, ekonomik, sosyal ve demografik gelişmeler ışığında Komisyon tarafından yapılacak olan teklif temelinde Konsey tarafından düzenli aralıklarla gözden geçirilir.

Başlık V: Birlik Yetkisinin Kullanılması

Madde 24: Birliğin yasal düzenlemeleri

1. Birlik, Anayasada kendisine verilen yetkileri kullanırken, Bölüm İki'deki hükümlere uygun şekilde, yasal araç olarak Avrupa yasaları, Avrupa çerçeve yasaları, Avrupa tüzükleri, Avrupa kararları, tavsiyeler ve görüşleri kullanacaktır.

Avrupa yasası, genel uygulamaya sahip, bütünüyle bağlayıcı ve üye devletlere doğrudan uygulanabilir bir yasama tasarrufu olacaktır.

Avrupa çerçeve yasası, kapsadığı üye devletler için elde edilecek sonuçlar açısından bağlayıcı bir yasama tasarrufu olacaktır; ancak, ulusal yetkilileri o sonuca ulaşmak için şekil ve araçlar arasından seçim yapmakta tamamen özgür bırakacaktır.

Avrupa tüzüğü, yasal düzenlemelerin ve Anayasanın bazı özel maddelerinin uygulanması için genel uygulanır bir yasama dışı tasarruf olacaktır. Tümüyle bağlayıcı ve üye devletlere doğrudan uygulanabilir olacaktır.

Avrupa kararı tümüyle bağlayıcı özelliğe sahip bir yasama dışı tasarruf olacaktır. Kapsadığı kişileri özel olarak belirten karar, sadece söz konusu kişiler için bağlayıcı olacaktır.

Kurumlar tarafından kabul edilen tavsiye ve görüşler bağlayıcı güce sahip olmayacaktır.

2. Avrupa Parlamentosu ve Konsey, yasama tasarruflarına ilişkin önerileri değerlendirirken, Anayasada öngörülmemiş olanları kabul etmekten kaçınacaklardır.

Madde 25: Yasama tasarrufları^{6[6]}

1. Avrupa yasaları ve Avrupa çerçeve yasaları Madde 10'da (Anayasa'nın İkinci Bölümü) atıfta bulunulan yasama usulüne uygun olarak ve Komisyon tavsiyelerine dayanarak Avrupa Parlamentosu ve Konsey tarafından birlikte kabul edilecektir. İki kurum metin üzerinde bir karara varamazlarsa, söz konusu metin kabul edilmeyecektir.

Z Maddesinde (eski 3. sütun) atıfta bulunulan durumlarda özel hükümler uygulanacaktır.

2. Anayasa'da belirtilen özel hallerde, Avrupa yasası ve Avrupa çerçeve yasası Konsey tarafından çıkarılacaktır.

3. Avrupa Parlamentosu ve Konsey, bir Avrupa yasası veya bir Avrupa çerçeve yasasının kabulüne ilişkin olarak herhangi bir usul çerçevesinde karar alırken, kamuya açık toplanacaktır.

Madde 26: Yasama-dışı tasarruflar

Madde 27 ve 28'de atıfta bulunulan ve Anayasa'da özellikle belirtilen hallerde, Konsey, Komisyon ve Avrupa Merkez Bankası, Avrupa tüzüklerini veya Avrupa kararlarını kabul edecektir.

Madde 27: Yetki Veren Tüzükler

1. Avrupa yasası ve Avrupa çerçeve yasası, yasa veya çerçeve yasanın bazı asli olmayan öğelerine eklemeler yapmak veya değiştirmek için, yetki veren tüzükleri yasalastırma hakkını Komisyon'a verebilecektir.

Yetki vermenin amaçları, içeriği, kapsadığı alanı ve süresi, yasa ve çerçeve yasada açıkça belirtilecektir. Yetki verme, herhangi bir alanın asli öğelerini kapsamayacaktır. Bu öğeler, yasa ve çerçeve yasa için saklı tutulacaktır.

2. Yetki vermenin uygulanma şartları, yasa veya çerçeve yasada açıkça belirtilecek, ve aşağıdaki ihtimallerden biri veya daha fazlasını barındıracaktır:

---

^{6[6]} Madde 29 yasama tasarruflarının Ortak Dış ve Güvenlik Politikası için kullanılamayacağını belirtecektir.

- Avrupa Parlamentosu ve Konsey yetkiyi geri alabilecektir;
- Yetkilendirme tüzüğü, Avrupa Parlamentosu veya Konsey'in, yasa veya çerçeve yasada belirlenen süre içinde, itiraz etmemesi halinde yürürlüğe girebilecektir;
- Yetkilendirme tüzüğünün hükümleri, yasa veya çerçeve yasada belirlenen süreden sonra uygulanamayacaktır. Söz konusu süre, Komisyon önerisi, Avrupa Parlamentosu ve Konsey kararıyla uzatılabilecektir.

Bir önceki paragrafın amacına uygun olarak; Avrupa Parlamentosu üyelerinin çoğunluğuna, Konsey ise nitelikli çoğunluğa dayanarak karar alacaktır.

Madde 28: Uygulama Düzenlemeleri

1. Üye Devletler, Birlik hukukunun bağlayıcı yasalarını uygulamak için, ulusal hukuklarında gerekli tüm tedbirleri alacaklardır.
2. Birliğin bağlayıcı yasalarının uygulanmasının bir örnek koşullar gerektirdiği hallerde, söz konusu yasalar, uygulama yetkisini Komisyon'a, veya belirli hallerde ve (ODGP) Maddesinde belirtilen hallerde, Konsey'e verebilecektir.
3. Birliğin uygulama düzenlemeleri, Avrupa Parlamentosu ve Komisyon tarafından yasama usulüne uygun olarak önceden belirlenecek ilke ve kurallara uygun olan, belirli kontrol mekanizmalarına bağlı olabilecektir.
4. Birliğin uygulama düzenlemeleri, Avrupa uygulama tüzükleri ve Avrupa uygulama kararları şeklinde olacaktır.

Madde 29: [Ortak Dış ve Güvenlik Politikası]

1. Birlik, Üye Ülkeler arasında karşılıklı siyasi dayanışmanın aşamalı olarak gelişimi, ortak menfaatin aşamalı olarak belirlenmesi ve Üye Ülkelerin faaliyetleri arasında artan bir yakınlaşmanın sağlanması temelinde bir ortak dış ve güvenlik politikası yürütmeyi üstlenir.
2. Avrupa Konseyi, Birliğin stratejik çıkarlarını ve ortak dış ve güvenlik politikasının amaçlarını belirler. Bakanlar Konseyi, söz konusu politikayı Anayasa'nın II. Kısmı'ndaki düzenlemeler uyarınca şekillendirir.
3. Avrupa Konseyi ve Bakanlar Konseyi, gerekli kararları alır.
4. Ortak dış ve güvenlik politikası, Birliğin Dışişleri Bakanı ve Üye Ülkeler tarafından, ulusal kaynaklar ve Birlik kaynakları kullanılarak uygulamaya geçirilir.
5. Üye Ülkeler, ortak menfaati ilgilendiren herhangi bir dış ve güvenlik politikası konusunda ortak bir tutum belirlemek amacıyla Konsey ve Avrupa Konseyi'nde birbirlerine danışır. Uluslararası alanda herhangi bir faaliyette ya da Birliğin menfaatini etkileyecek bir taahhütte bulunmadan önce, her Üye Ülke, Konsey ve Avrupa Konseyi'nde diğer ülkelere danışır. Üye Ülkeler, Birliğin uluslararası alanda, çıkarları ve değerleri üzerinde ısrar edebilecek yetenekte olmasını, faaliyetlerini yaklaştırmak yoluyla temin eder. Üye Ülkeler karşılıklı dayanışma gösterir.
6. Avrupa Parlamentosu'na, ortak dış ve güvenlik politikasının ana yönleri ve temel tercihlerine ilişkin danışılır ve gelişimine ilişkin bilgi verilir.

7. Anayasa'nın II.Kısımı'nda atıfta bulunulan durumlar dışında, ortak dış ve güvenlik politikasına ilişkin kararlar, Avrupa Konseyi ve Bakanlar Konseyi tarafından oybirliğiyle alınır. Karar, bir Üye Ülke'nin veya Birliğin Dışişleri Bakanı'nın, tek başına veya Komisyon'la birlikte vereceği öneri üzerine alınır.

8. Avrupa Konseyi, Anayasa'nın II. Kısımı'nda atıfta bulunulan durumlar dışında, Konsey'in nitelikli oyçokluğuyla karar alması yönünde, oybirliğiyle karar alabilir.

Madde 30: [Ortak Savunma Politikası]

1. Ortak dış ve güvenlik politikasının ayrılmaz bir parçası olan, ortak güvenlik ve savunma politikası, Birliğe, askeri ve sivil araçların kullanıldığı operasyonel yeteneği sağlar. Birlik bu araçları, barışı korumayı ve uluslararası güvenliği güçlendirmeyi hedefleyen Birlik dışındaki görevlerde, Birleşmiş Milletler Şartı'nın ilkeleri uyarınca kullanabilir.

2. Ortak güvenlik ve savunma politikası, aşamalı olarak Birlik için bir ortak savunma politikası geliştirilmesini içerir. Bu durum, Avrupa Konseyi'nin oybirliğiyle karar vermesi halinde, ortak savunmayı oluşturacaktır. Avrupa Konseyi, böyle bir karar alması halinde, Üye Ülkelere, ilgili kararı kendi anayasal gereklerine uygun olarak kabul etmelerini tavsiye eder.

Birlik politikası, belirli Üye Ülkelerin güvenlik ve savunma politikalarının özel yapısına hanel getirmez. Birlik politikası ortak savunmalarını NATO çerçevesinde ve Kuzey Atlantik Antlaşması altında sağlamak isteyen Üye Ülkelerin yükümlülüklerine saygı gösterir. Birlik politikası, NATO çerçevesinde oluşturulan ortak güvenlik ve savunma politikası ile uyumlu yürütülür.

3. Üye Ülkeler, Konsey tarafından belirlenen amaçlara katkıda bulunmak amacıyla, askeri ve sivil yetenekleri, ortak güvenlik ve savunma politikasının kullanımına açarlar.

Üye Ülkeler, askeri yeteneklerini aşamalı olarak geliştirmeyi üstlenirler. Operasyonel gereklilikleri belirlemek, söz konusu gerekliliklere ilişkin önlemler geliştirmek, önlemleri belirlemeye katkıda bulunmak ve uygun olması halinde, savunma sektörünün endüstriyel ve teknolojik tabanını güçlendirmek için ihtiyaç duyulan herhangi bir önlemleri uygulamak ve Konsey'e, askeri yeteneklerinin geliştirilmesine ilişkin değerlendirmelerinde, yardımcı olmak için, bir Avrupa Silah ve Stratejik Araştırma Ajansı kurulur.

Üye Ülkelerin birlikte çokuluslu güçler kurması halinde söz konusu Üye Ülkeler, bu güçleri, ortak güvenlik ve savunma politikasının kullanımına açabilirler.

4. Konsey, ortak güvenlik ve savunma politikasının uygulanmasına ilişkin kararları, bu Madde'de atıfta bulunulduğu gibi bir süreç başlatır. Konsey kararları Birliğin Dışişleri Bakanı ya da herhangi bir Üye Ülke önerisi üzerine, oybirliğiyle alır. Dışişleri Bakanı, uygun olması halinde Komisyon'la birlikte, ulusal kaynakların ve Birlik araçlarının kullanımını önerebilir.

5. Konsey, bir grup Üye Ülke'ye Birlik çatısı altında, bir görevin yürütülmesi görevini verebilir. Söz konusu görevin yürütülmesi, Anayasa'nın, Başlık B, II. Kısım, 18. Maddesi tarafından düzenlenir.

6. Daha zorlu görevleri göz önüne alarak, askeri yeteneklere ilişkin daha yüksek kriterlere ulaşan ve bu alanda daha bağlayıcı taahhütlerde bulunan Üye Ülkeler, Birlik çatısı altında yapısal işbirliği kurar. Söz konusu işbirliği, Anayasa'nın, Başlık B, II. Kısım, 20. Maddesi tarafından düzenlenir.

7. Avrupa Konseyi'nin, bu Madde'nin 2. paragrafında söz edilen kararı almasına kadar geçen sürede, karşılıklı savunmaya ilişkin daha yakın işbirliği, Birlik çatısı altında kurulur. Bu işbirliği dahilinde, katılan Üye

Ülkelerden birinin silahlı saldırıya uğraması halinde, diğer katılımcı Ülkeler, güç, asker ve diğer araçlar yoluyla, Birleşmiş Milletler Şartı'nın 51. Maddesi uyarınca, söz konusu Ülke'ye yardım eder. Söz konusu işbirliğine, operasyonuna ve ilgili karar alma usullerine katılıma ilişkin detaylı düzenlemeler, Anayasa'nın, Başlık B, II. Kısım, 21. Maddesi'nde belirtilmiştir.

8. Avrupa Parlamentosu'na, ortak güvenlik ve savunma politikasının ana yönleri ve temel tercihlerine ilişkin konularda danışılır ve gelişmelere ilişkin bilgi verilir.

Madde 31: Özgürlük, güvenlik ve adalet alanının uygulanması

1. Birlik, özgürlük, güvenlik ve adalet alanını aşağıdaki şekilde sağlar:

- Özellikle, Anayasa'nın İkinci Kısımında belirlenen alanlarda ulusal hukuk sistemlerini yaklaştırmaya yönelik kanunlar ve çerçeve kanunlar kabul ederek;

- Üye Ülkeler'in yetkili mercileri arasında karşılıklı güveni, özellikle adli ve adli olmayan kararların karşılıklı tanınması temelinde, teşvik ederek;

- Üye Ülkeler'in tüm yetkili mercileri arasında, iç güvenliğe ilişkin operasyonel işbirliği yoluyla.

2. Ulusal parlamentolar, özgürlük, güvenlik ve adalet alanında, Anayasa'nın [İkinci Kısım, 4. Maddesinde] öngörülen değerlendirme mekanizmalarına katılabilirler, ve Anayasa, İkinci Kısım, 22. Madde uyarınca, Europol faaliyetlerinin siyasi denetimine dahil olurlar.

3. Cezai hususlara ilişkin polis ve adli işbirliği alanında, Üye Ülkeler, Anayasa, İkinci Kısım, 8. Madde'de belirlenen düzenlemeler altında, girişimde bulunma hakkına sahip olurlar.

Madde 32: Birlik Yasalarının Ortak İlkeleri

1. Anayasa'nın belirli bir hükümde bulunmadığı hallerde, uygulanan usuller uyarınca, kurumlar, her ayrı durumda kabul edilecek yasa türünü, Madde 8'de belirtilen oransallık ilkesine uygun olarak belirleyeceklerdir.

2. Avrupa yasası, Avrupa çerçeve yasası, Avrupa tüzükleri ve Avrupa kararları, dayandıkları nedenleri belirtecek ve Anayasa tarafından gerekli görülen öneri veya görüşlere atıfta bulunacaklardır.

Madde 32a: Yayınlama ve Yürürlüğe Girme

1. Yasama usulünce çıkarılan Avrupa yasaları, Avrupa çerçeve yasaları, Avrupa Parlamentosu Başkanı ve Konsey Başkanı tarafından imzalanacaktır. Avrupa Birliği yasaları ve Avrupa Birliği çerçeve yasaları, Avrupa Birliği Resmi Gazetesi'nde yayımlanacak ve yasa metninde belirtilen tarihte yürürlüğe girecektir. Tarih belirtilmemişse, yasa, yayımı takip eden yirminci günde yürürlüğe girecektir.

Madde X: Dayanışma Şartı

Birlik, dayanışma ilkesinin uygulanmasında, askeri kaynaklar da dahil olmak üzere tüm olanakları;

- Terör tehdidini önlemek;
- demokratik kurumları ve sivil nüfusu, herhangi bir terör saldırısından korumak;
- herhangi bir Üye Ülke'ye, siyasi yetkililerinin talebi üzerine, ülke sınırları içinde terör saldırısı olması halinde yardım etmek amacıyla harekete geçer.

Bu hükmün uygulanmasına ilişkin detaylı kurallar Anayasa'nın, Başlık B, II. Kısım, X. Maddesi'nde bulunmaktadır.

Başlık VI: Birliğin demokratik hayatı

Madde 33: Demokratik eşitlik ilkesi

Birlik faaliyetleri vatandaşların eşitliği ilkesine dayanır. Kurumlar Birlik vatandaşlarına eşit davranır.

Madde 34: Katılımcı demokrasi ilkesi

1. Her vatandaş Birlikteki demokratik yaşama katılma hakkına sahiptir.
2. Birlik kurumları, uygun araçlarla, vatandaşlara ve temsilci derneklere Birliğin her alandaki faaliyetleri hakkında bilgi alışverişinde bulunma fırsatı verir.
3. Birlik kurumları, temsilci dernekler ve sivil toplumla açık, şeffaf ve düzenli bir diyalogu sürdürür.

Madde 35: Avrupa Ombudsman'ı

Birlik kurumlarındaki kötü yönetim vakaları ile ilgili şikayetleri almak, araştırmak ve rapor hazırlamak üzere bir Ombudsman atayacaktır.

Madde 35a: Avrupa düzeyinde siyasi partiler

Avrupa düzeyindeki siyasi partiler bir Avrupa bilinci oluşmasına ve Birlik yurttaşlarının siyasi iradelerinin ifade edilmesine katkıda bulunurlar.

Madde 36: Birlik kurumlarının işleyişinin şeffaflığı

1. İyi yönetişimin geliştirilmesi ve sivil toplumun katılımının sağlanması amacıyla Birlik kurumları mümkün olduğu kadar açık bir biçimde görevlerini yürütürler.
2. Avrupa Parlamentosu, bir kanun önerisini tartışılırken, Konsey'de olduğu gibi, açık oturumla toplanır.
3. Kadın veya erkek herhangi bir Birlik vatandaşı, bir Üye Ülke'de ikamet eden gerçek veya tüzel kişi, Avrupa Parlamentosu, Konsey ve Komisyon'un ve bunlar tarafından kurulan ajans ve kuruluşların, ne şekilde hazırlanmış olursa olsun, belgelerine ulaşma hakkına sahiptir.
4. Belgelere erişim hakkını düzenleyen, kamu ve özel menfaatler temelindeki genel ilkeler, şartlar ve sınırlar, Avrupa Parlamentosu ve Konsey tarafından yasal sürece uygun olarak belirlenir.
5. 2. paragrafta atıfta bulunulan her kurum, ajans veya kuruluş, kendi usul kuralları kapsamında kendi belgelerine erişim ile ilgili özel hükümleri belirler.

Madde 36a: Kişisel verilerin korunması

1. Herkes kendisini ilgilendiren kişisel verilerin korunması hakkına sahiptir.
2. Parlamento ve Konsey, kişisel verilerin Birlik kurumları, kuruluşları ve Birlik hukuku kapsamına giren faaliyetleri yürütürken Üye Ülkeler tarafından kullanımında bireylerin korunması ve bu tür verilerin serbest dolaşımına ilişkin kuralları yasal sürece uygun olarak belirler.

Madde 37: Kiliselerin ve dini olmayan örgütlerin statüsü

1. Avrupa Birliği, Üye Ülkelerdeki kiliseler ve dini birlikler veya cemiyetlerin ulusal hukuk tarafından belirlenen statüsüne hanel getirmez ve saygı gösterir.
2. Avrupa Birliği aynı zamanda felsefi örgütler ile dini olmayan örgütlerin statülerine de saygı gösterir.
3. Birlik söz konusu kilise ve örgütlerin kimliklerini ve katkılarını tanıyarak onlarla düzenli diyalogu sürdürür.

Madde X: “Birliğin Demokratik Hayatı”na ilişkin Başlık VI’ya eklenmek üzere

1. Avrupa Halkları Kongresi, Avrupa siyasi hayatı için bir iletişim ve danışma forumu oluşturur. Yılda en az bir kez toplanır. Toplantılar halka açıktır. Avrupa Parlamentosu Başkanı Kongre’yi toplantıya çağırır ve başkanlık eder.
2. Kongre, Konsey’in yasal prosedürüne karışmaz.
3. Avrupa Konseyi Başkanı, Birliğin durumuna ilişkin rapor hazırlar. Komisyon Başkanı, yıllık yasal programı sunar.
4. Kongre’nin üçte birini Avrupa Parlamentosu üyeleri, üçte ikisini ise ulusal Parlamento temsilcileri oluşturur. Toplam sayı 700’ü geçmez

Başlık VII: Birlik finansmanı

Madde 38: Birliğin Kaynakları

Başka bir gelire hanel getirilmeksizin, Birliğin bütçesi tamamen kendi kaynakları ile finanse edilir.

Konsey, Komisyon önerisi üzerine ve Avrupa Parlamentosu’na danıştıktan sonra, Birlik’in kendi kaynaklarına ilişkin hükümleri oybirliğiyle belirler; ve Üye Devletler’e, söz konusu hükümleri ilgili anayasal gerekler uyarınca kabul etmeleri için tavsiyede bulunur.

Madde 39: Bütçeye Ait ve Mali İlkeler

1. Birliğin bütün gelir ve gider kalemleri her mali yıl için hesaplanan tahminlere eklenir ve Anayasa’nın İkinci Bölüm’ündeki hükümlere göre bütçede gösterilir.
2. Bütçede gösterilen gelir ve giderler dengede olacaktır.
3. Bütçede gösterilen giderler, Madde B’de atıfta bulunulan kanun uyarınca, yıllık bütçe dönemi için tahsis edilir.
4. Bütçede gösterilen giderlerin uygulamaya geçirilmesi, Birliğin faaliyetlerine ve Madde B’de atıfta bulunulan kanun uyarınca giderlerin uygulanmasına yasal zemin oluşturacak bağlayıcı bir kanunun öncelikle kabul edilmesini gerektirir. Bu kanun, Avrupa kanunu, Avrupa çerçeve kanunu, Avrupa tüzüğü ya da Avrupa kararı şeklinde olmalıdır.
5. Bütçe disiplinini korumak amacıyla, Komisyon, öneri veya tedbirin Birliğin kendi kaynakları çerçevesinde finanse edilebilirliğine dair güvence vermeden, bütçede ciddi değişikliklere yol açacak herhangi bir Birlik

Kanunu için teklif getirmeyecek, varolan teklifleri değiştirmeyecek veya herhangi bir uygulamaya yönelik tedbiri kabul etmeyecektir.

6. Birliğin bütçesi, sağlam finansman yönetimi ilkesi uyarınca yürütülür. Üye Ülkeler, bütçeye alınan ödeneklerin sağlam finansman yönetimi ilkesi uyarınca kullanıldığını temin etmek için Birlik ile işbirliği yapar.

7. Birlik ve Üye Ülkeler dolandırıcılık ve Madde Z'nin hükümleri uyarınca Birliğin mali çıkarlarını etkileyen diğer yasadışı faaliyetlere karşı mücadele eder.

Madde 40: Birliğin Bütçe Usulü

Avrupa Parlamentosu ve Konsey, Komisyon'dan gelen önerge üzerine ve Madde W'da ortaya koyulan düzenlemeler doğrultusunda müştereken Birliğin yıllık bütçesini kabul eder.

Birliğin bütçesi Madde Y'de (Anayasanın İkinci Bölüm'ünde) belirtilen çok yıllık mali perspektife uygun olarak saptanır.

Başlık VIII: Birliğin dünyadaki faaliyeti

(İlgili çalışma grupları taslak metinleri henüz tamamlamamışlardır)

Başlık IX: Birlik ve yakın çevresi

Madde 42

1. Birlik, işbirliğine dayalı, yakın ve barışçı ilişkilerle tanımlanan bir refah ve iyi komşuluk alanı oluşturulması amacıyla komşu Ülkeler ile özel ilişki kurar.

2. Bu amaç doğrultusunda Birlik, Anayasa'nın İkinci Bölümü'nin X. Maddesi uyarınca ilgili Ülkelerle özel anlaşma yapabilir ve uygulayabilir. Bu anlaşmalar karşılıklı hak ve yükümlülüklerin yanı sıra ortak faaliyetlerde bulunma imkanını da içerebilir. Anlaşmaların uygulanmaları düzenli danışmalara bağlıdır.

Başlık X: Birlik üyeliği

Madde 43: Birlik üyeliğine uygunluk ölçütleri

Birlik, halkı, 2. Madde'de atıfta bulunulan değerleri paylaşan, saygı gösteren ve bu değerleri bir arada ilerletmeyi üstlenen, tüm Avrupa Ülkeleri'ne açıktır. Birliğe katılım, Birliğin Anayasası'nı kabul etmeyi gerektirir.

Madde 44: Birlik üyeliğine başvuru usulü

Birlik üyesi olmak isteyen herhangi bir Avrupa Ülkesi, başvurusunu Konsey'e iletebilir. Avrupa Parlamentosu ve ulusal parlamentolar, başvuruya ilişkin bilgilendirilir. Konsey, Komisyon'a danıştıktan ve üyelerinin mutlak çoğunluğuyla karar alacak olan Avrupa Parlamentosu'nun onayını aldıktan sonra, oybirliğiyle karar alır. Kabule ilişkin şartlar ve düzenlemeler, Üye Devletler ve başvuru sahibi Devlet arasındaki antlaşmanın hükmü altındadır. Söz konusu antlaşma, akit Devletler'in, kendi ilgili anayasal gerekleri uyarınca verecekleri onaya bağlıdır.

Madde 45: Birlik üyeliği haklarının askıya alınması

1. Konsey, Üye Ülkelerin üçte birinin, Avrupa Parlamentosu'nun veya Komisyon'un gerekçeli önerisi üzerine ve Avrupa Parlamentosu'nun onayını aldıktan sonra, 2. Madde'de belirtilen değerlerin bir Üye Devlet tarafından ihlal edilmesi yönünde ciddi bir risk olduğuna, üyelerinin beşte dört çoğunluğuna dayanarak karar verebilir. Konsey, söz konusu kararı almadan önce, ilgili Üye Ülke'yi dinler, ve aynı usul uyarınca Üye Ülke'ye tavsiyelerde bulunabilir.

Konsey, ilgili kararın gerekçelerinin devam ettiğini, düzenli olarak kontrol eder.

2. Avrupa Konseyi^{7[7]}, Üye Ülkeler'in üçte biri ya da Komisyon önerisi üzerine, ve Avrupa Parlamentosu'nun onayını aldıktan sonra, 2. Madde'de belirtilen değerlerin bir Üye Ülke tarafından ciddi ve kararlı bir şekilde ihlal edildiğine, söz konusu Üye Ülke'yi kendi görüşlerini sunması için çağırıldıktan sonra, oybirliğiyle karar verebilir.

3. 2. paragraf uyarınca karar alınması halinde, Konsey, söz konusu Üye Ülke'nin bu Anayasa'nın uygulanmasından doğan belirli haklarını, Üye Devlet'in Konsey'deki oy hakkı dahil olmak üzere, nitelikli oyçokluğuyla askıya alabilir. Konsey bu kararı alırken, gerçek ve tüzel kişilerin hak ve yükümlülükleri üzerindeki muhtemel etkilerini göz önünde bulundurur.

Söz konusu Üye Ülke'nin bu Anayasa'dan doğan yükümlülükleri, her hal ve şartta, bu Ülke üzerinde bağlayıcı olmaya devam eder.

4. Konsey, 3. paragraf uyarınca alınan kararın gerekçelerinde değişiklik olması halinde, alınan önlemlerin devamına ya da kaldırılmasına, nitelikli oyçokluğuyla karar verebilir.

5. Bu Madde'nin amaçları uyarınca, Konsey, söz konusu Üye Ülke'nin oyunu dikkate almadan karar alır. Üyelerin ya da temsilcilerin çekimser kalması, 2. paragrafta atıfta bulunulan kararların alınmasını engellemez.

Bu paragraf aynı zamanda, oy haklarının, 3. paragrafta uygun olarak, askıya alınması halinde uygulanır.

6. 1. ve 2. paragraflar uyarınca, Avrupa Parlamentosu, kendi Üyelerinin çoğunluğunu temsil edecek şekilde, verilen oyların üçte iki çoğunluğuna dayanarak karar alır.

Madde 46: Birlik'ten gönüllü olarak çekilme

1. Herhangi bir Üye Devlet, kendi anayasal gerekleri uyarınca, Avrupa Birliği'nden çekilmeye karar verebilir.

2. Çekilme kararı alan bir Üye Devlet, niyetini Konsey'e bildirir. Bildirimin Konsey'e verilmesiyle, Birlik, söz konusu Devlet'le, çekilmeye ilişkin düzenlemelere dair ve gelecekte Devlet'in Birlik'le olan ilişkilerinin çatısını dikkate alan bir antlaşmayı müzakere eder ve sonuçlandırır. Konsey, söz konusu antlaşmayı, Avrupa Parlamentosu'nun onayını aldıktan sonra, nitelikli oyçokluğuyla karar alarak, Birlik adına akdeder.

Çekilen Devlet, Konsey'de gerçekleşen kendine ilişkin tartışmalarda ve kararlarda yer almaz.

3. Bu Anayasa'nın, söz konusu Ülke'ye uygulanması, çekilme antlaşmasının yürürlüğe giriş tarihinden itibaren veya aksi halde 2. paragrafta atıfta bulunulan bildirim takiben iki yıl sonra sona erer.

BÖLÜM II: BİRLİK POLİTİKALARI VE UYGULANIŞI

---

^{7[7]} Kurumlar bölümündeki Avrupa Konseyi'ne ilişkin maddelere istinaden.

Başlık ...: BİRLİĞİN DIŞ FAALİYETLERİ

Madde 1: İlkeler ve hedefler

1. Birliğin uluslararası alanda faaliyeti, kendi kuruluşu, gelişimi ve genişlemesine dayanan ilkeler tarafından yönlendirilmeli ve ilkelerin dünyada yaygınlaşması için tasarlanmalıdır. Bu ilkeler: demokrasi, hukukun üstünlüğü, insan hakları ve temel özgürlüklerin evrenselliği ve bölünmezliği, insanlık onuruna, eşitliği ve dayanışmasına, ve Birleşmiş Milletler Şartı'nın ilkeleri uyarınca uluslararası hukuka saygıdır. Birlik bu değerleri paylaşan ülkeler ve bölgesel ya da küresel organizasyonlar ile ilişkileri geliştirme ve ortaklıklar kurmayı hedefler. Birlik, ortak sorunlara özellikle Birleşmiş Milletler çerçevesinde, çoktarafli çözüm bulunmasını teşvik eder.

2. Avrupa Birliği, ortak politikalar ve Birlik faaliyetlerini belirler, izler ve uluslararası ilişkilerin her alanında azami derecede işbirliği için çalışır. Amaçları:

- a) ortak değerlerin, temel çıkarların, Birliğin bağımsızlığının ve bütünlüğünün korunması;
- b) demokrasi, hukukun üstünlüğü, insan hakları ve uluslararası hukukun güçlendirilmesi ve desteklenmesi;
- c) Birleşmiş Milletler Şartı'nın ilkelerine uygun olarak barışın korunması, ihtilafların önlenmesi ve uluslararası güvenliğin güçlendirilmesi;
- d) Yoksulluğu ortadan kaldırma temel hedefiyle düşük gelirli ülkeler başta olmak üzere gelişmekte olan ülkelerin sürdürülebilir ekonomik ve sosyal kalkınmalarının teşvik edilmesi;
- e) Uluslararası ticaretin önündeki kısıtlamaların aşamalı olarak ortadan kaldırılması yöntemi de kullanılmak suretiyle tüm ülkelerin dünya ekonomisine entegrasyonunun desteklenmesi;
- f) Çevrenin ve küresel doğal kaynakların korunması ve iyileştirilmesi için uluslararası önlemlerin geliştirilmesi ve sürdürülebilir kalkınmasının temin edilmesi;
- g) İnsanın neden olduğu veya doğal felaketler ile karşılaşan topluluklara, ülkelere ve bölgelere yardım edilmesi;
- h) Daha güçlü bir çoktarafli işbirliği ve iyi küresel yönetişime dayanan bir uluslararası sistemin desteklenmesidir.

3. Birlik, dış faaliyetlerinin farklı alanları arasında tutarlılık sağlar. Ayrıca diğer Birlik politikalarının dış yönlerinin gelişimi ve uygulanmasında yukarıda sıralanan ilke ve hedefleri dikkate alır.

Madde 2

1. Bu başlığın Madde 1'inde atıfta bulunulan ilke ve hedefler temelinde Avrupa Konseyi, Birliğin stratejik çıkarlarını ve hedeflerini belirler.

Avrupa Konseyi'nin Birliğin stratejik çıkarları ve hedeflerine ilişkin kararları, dış politika ve Birliğin dış faaliyetinin diğer alanları ile ilgili olabilir. Bu tür kararlar Birliğin belirli bir ülke veya bölge ile ilişkilerine dair ya da tematik olabilir. Bu tür kararlar, kendi sürelerini ve Birlik ve üye ülkelerin kullanımına sunulacak araçları belirleyebilir.

Avrupa Konseyi, Konsey'den gelen bir teklif üzerine oybirliği ile hareket eder. Konsey teklifi, Konsey tarafından Dışışleri Bakanı'nın (ortak dış politika ve güvenlik politikasına ilişkin konular için), Komisyon'un (dış faaliyetlere ilişkin diğer alanlar için) ya da her ikisinin tavsiyelerini temel almak suretiyle nitelikli çoğunluk ile kabul edilir. Avrupa Konseyi'nin kararları, Konsey tarafından anayasada öngörülen usullere göre uygulanır.

2. Dışışleri Bakanı, ortak dış politika ve güvenlik politikası alanı için, Komisyon ise dış faaliyetin diğer alanları için, Konseye ortak teklif sunabilir. Konsey bu tür ortak tekliflere ilişkin kararları nitelikli çoğunluk ile kabul eder.

1.Kısım: Ortak Dış Politika ve Güvenlik Politikası

A. Ortak Dış Politika

Madde 3

1. Bu başlık altında Madde 1'de atıfta bulunulan ilkeler ve hedefler bağlamında Birlik, dış politika ve güvenlik politikasının tüm alanlarını kapsayacak bir ortak dış politika ve güvenlik politikası belirler ve uygular.

2. Üye Ülkeler Birliğin dış politika ve güvenlik politikasını bağlılık ve karşılıklı dayanışma ruhu içerisinde açık ve etkin olarak destekler.

Üye ülkeler karşılıklı siyasi dayanışmayı iyileştirmek ve geliştirmek için beraber çalışır. Birliğin çıkarlarına aykırı olan ya da uluslararası ilişkilerde etkililiğini azaltabilecek faaliyetlerden kaçınırlar.

Konsey ve Dışışleri Bakanı bu ilkelere uyulmasını sağlar.

3. Birlik ortak dış politika ve güvenlik politikasını aşığıdaki esaslara dayanarak yürütür:

- ilkeleri ve genel yönlendirici ilkeleri tanımlayarak,
- Birliğin faaliyetlerine ve Birliğin tutumlarına ilişkin kararları kabul ederek,
- Politika yürütülürken üye ülkeler arasındaki sistematik işbirliğini güçlendirerek.

Madde 4

Avrupa Konseyi, ortak dış politika ve savunma politikası için savunma uygulamalarına ilişkin konuları da içeren ilkeleri ve genel yönlendirici ilkeleri tanımlar.

Uluslararası gelişmeler gerektirdiği takdirde Avrupa Konseyi Başkanı gelişmeler karşısında Birlik politikasının stratejik noktalarını belirlemek için Avrupa Konseyi'ni olağanüstü toplantıya çağırır.

Konsey, Avrupa Konseyi tarafından belirlenen stratejik noktalara dayanarak ortak dış politika ve güvenlik politikasının tanımlanması ve uygulanması için gerekli kararları almakla yükümlüdür.

Madde 5

1. Dışışleri Konseyi'ne başkanlık eden Dışışleri Bakanı, teklifleri ile ortak dış politika ve güvenlik politikasının hazırlanmasına katkıda bulunur. Dışışleri Bakanı ayrıca Avrupa Konseyi ve Konsey'in aldığı kararların uygulanmasından sorumludur.

2. Ortak dış politika ve güvenlik politikasına ilişkin konularda Birlik, uluslararası kuruluşlarda ve konferanslarda, Dışişleri Bakanı tarafından temsil edilir. Dışişleri Bakanı Birlik adına politik diyalogu yürütür ve Birliğin tutumunu açıklar.

Madde 6

1. Uluslararası durum Birliğin operasyonel faaliyetini gerektiriyorsa Konsey gerekli kararları alır. Alınan karar, hedefleri, faaliyet alanını, Birlik için kullanılabilir kılınacak araçları, şayet gerekliyse süreyi ve faaliyetin gerçekleştirilme koşullarını ortaya koyar.

2. Alınan kararın temelindeki sorun ile ilgili değişiklik söz konusu olursa, Konsey, faaliyetin ilke ve hedeflerini yeniden gözden geçirir ve gerekli kararları alır. Konsey harekete geçmediği sürece, Birliğin faaliyete ilişkin kararı değişmeden kalır.

3. Bu tür kararlar, üye ülkelerin benimseyecekleri konular ve yürütecekleri faaliyetler üzerinde bağlayıcıdır.

4. Bir ulusal konunun belirlenmesi veya söz konusu konum kapsamında faaliyete geçilmesi ile ilgili bir plan yapıldığı takdirde, bu bilgi Konsey'e iletilir. Önceden bilgilendirme ile Konsey'e danışılmasına olanak sağlanır. Önceden bilgilendirme zorunluluğu, Konsey kararlarının ulusal aktarımına yönelik önlemler için uygulanmaz.

5. Koşullardaki değişikliklerden kaynaklanan acil durumlarda ve bir Konsey kararı olmadığı hallerde Üye Ülkeler, Birliğin faaliyetine ilişkin kararların genel hedefleri temelinde gerekli önlemleri alabilirler. Söz konusu üye ülkeler, Konseyi bu önlemlerden derhal haberdar eder.

6. Böyle bir kararın uygulanmasında önemli zorlukların olması durumunda üye ülkeler, karşılaşılan zorlukları tartışılması ve çözüm bulunması için Konsey'e iletir. Çözümler faaliyetin hedeflerine zıt olmaz veya etkililiğini azaltmaz.

Madde 7

Konsey, Birliğin coğrafi ya da tematik bir konuya ait tutumunu tanımlayan kararları kabul eder. Üye ülkeler, kendi ulusal politikalarının Birliğin konumuna uyumunu sağlar.

Madde 8

1. Her üye ülke veya Dışişleri Bakanı, tek başına veya Komisyon ile beraber hareket ederek, ortak dış ve güvenli politikası hakkında herhangi bir soru yöneltebilir ve Konsey'e öneri sunabilir.

2. Hızlı karar alınması gereken durumlarda, Dışişleri Bakanı'nın kendi inisiyatifıyla veya bir Üye Ülke'nin talebi üzerine Dışişleri Bakanı kırk sekiz saat içinde veya acil durumlarda en kısa zamanda olağanüstü Konsey toplantısı düzenler.

Madde 9

1. Bu bölüm altındaki kararlar Konsey tarafından oybirliği ile alınır. Fiilen mevcut olan veya temsil edilen üyelerin çekimser oy kullanması bu tür kararların kabulüne engel teşkil etmez.

Konsey'in oy kullanmaktan kaçınan herhangi bir üyesi, mevcut alt paragraf uyarınca çekimserliğini bildirebilir. Bu durumda, kararı uygulamak mecburiyetinde değildir ancak, kararın Birliği taahhüt altına soktuğunu kabul eder. Karşılıklı dayanışma anlayışı içinde, Üye Ülkeler bu karara dayanan Birlik hareketiyle çatışan veya

engellenen her türlü hareketten kaçınırlar ve diğer Üye Ülkeler de bu tutuma saygı gösterirler. Çekimserliklerini bu şekilde belirten Konsey üyelerinin sayısı Anayasa'nın X. Maddesi uyarınca oyların üçte birinden fazlasını temsil ettiği takdirde karar kabul edilmez.

2. Birinci paragrafa istisna olarak Konsey aşağıdaki durumlarda nitelikli oy çokluğu ile karar alır:

- Bu Başlık altındaki 2(1). Maddede belirlendiği şekilde Avrupa Konseyi'nin Birliğin stratejik menfaatleri ve hedefleri hakkındaki kararı temel alınarak Birliğin faaliyet ve tutumlarına ilişkin kararları kabul edilirken;
- Madde 2(2). belirtildiği şekilde Dışişleri Bakanlığı ve Komisyon'un ortak önerisine dayanarak hareket ederken;
- Birliğin hareket ve tutumunu uygulayan herhangi bir karar alınırken;
- Bu Bölümün 11. Maddesi uyarınca özel bir temsilci atarken.

Bir Konsey üyesi ulusal politikayla ilgili önemli ve açıklanmış nedenlerden ötürü nitelikli çoğunluk kararına karşı çıkarsa oylama yapılmaz. Konsey, nitelikli çoğunluk ile karar alarak, konunun oybirliğiyle karar alınmak üzere Avrupa Konseyi'ne gönderilmesini talep edebilir.

Bu paragraf askeri ve savunmaya dair yansımaları olan kararlara uygulanmayacaktır.

3. Avrupa Konseyi, Konsey'in yukarıdaki 2. paragrafta atıfta bulunulanlar dışındaki durumlarda nitelikli oy çokluğuyla karar alabileceğine oybirliğiyle karar verebilir.

Madde 10

1. Birlik, Madde 29(5) içerdiği anlam çerçevesinde ortak bir yaklaşım belirlediğinde, Birlik Dışişleri Bakanı ve Üye Ülkelerin Dışişleri Bakanlarının faaliyetleri arasında yakın işbirliği sağlanır.

2. Üye Ülkelerin diplomatik misyonları ve Birliğin delegasyonları üçüncü ülkelerle işbirliği yapar ve ortak bir yaklaşım oluşturur ve uygularlar.

Madde 11

Konsey, gerekli gördüğü zaman, Dışişleri Bakanının önerisiyle belirli politika konularıyla ilgili bir temsilci atayabilir. Bu özel temsilci, Dışişleri Bakanına bağlı olarak görevini yürütür.

Madde 12

Birlik, bu başlığın 33. Maddesindeki prosedüre uygun olarak bir ya da daha fazla sayıda üye ülke veya uluslararası kuruluşla anlaşma yapabilir.

Madde 13

1. Dışişleri Bakanı ortak dış ve güvenlik politikasının temel tercihlerine ilişkin olarak Avrupa Parlamentosu'na danışır ve Avrupa Parlamentosu'nun görüşlerinin dikkate alınmasını sağlar. Avrupa Parlamentosu Dışişleri Bakanlığı tarafından, savunma ve güvenlik politikası da dahil olmak üzere Birliğin dış ve güvenlik politikasının gelişi hakkında düzenli olarak bilgilendirilir.

2. Avrupa Parlamentosu, Konsey ve Dışışleri Bakanlığı'na soru sorabilir veya tavsiyelerde bulunulabilir. Dış ve güvenlik politikası da dahil olmak üzere ortak dış ve güvenlik politikasının gelişimi üzerine yıllık bir toplantı düzenler.

Madde 14

1. Üye Ülkeler, uluslararası kuruluşlar ve uluslararası konferanslardaki faaliyetlerinin eşgüdümünü sağlar ve Birlik politikalarıyla tutarlı politikalar izler. Bu eşgüdüm, Birlik Dışışleri Bakanı tarafından organize edilir.

Üye Ülkelerin tamamının bulunmadığı uluslararası kuruluşlarda ve uluslararası konferanslarda, katılan ülkeler Birlik politikaları yönünde hareket eder.

2. Paragraf 1 ve Madde 6(3)'e hâlel getirmeksizin, Üye Ülkelerin tamamının bulunmadığı uluslararası kuruluşlarda ve uluslararası konferanslarda, katılan ülkeler, eğer ortak çıkar söz konusu ise, diğer ülkeleri de bilgilendirir.

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Üyesi olan Üye Ülkeler, diğer Üye Ülkeleri sürekli bilgilendirir. Güvenlik Konseyi'ne üye olan Üye Ülkeler, Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'nden kaynaklanan yükümlülüklerine hâlel gelmeksizin, görevlerini yerine getirirken Birliğin pozisyonunu ve çıkarlarını savunur.

BM Güvenlik Konseyi'nde görüşülen bir konu hakkında Birliğin belirlenmiş bir pozisyonu varsa, Güvenlik Konseyi'nde bulunan Üye Ülkeler, Birliğin pozisyonunu açıklaması için Birlik Dışışleri Bakanı'nın çağırılmasını talep eder.

Madde 15

Üye Ülkelerin diplomatik ve konsolosluk misyonları, üçüncü ülkelerdeki ve uluslararası konferanslardaki Birlik delegasyonları ve bunların uluslararası örgütlerdeki temsilcilikleri, Birlik pozisyonları ile Konsey kararlarına uyulmasını ve bunların uygulanmasını sağlama yönünde işbirliği içinde hareket eder. İşbirliği karşılıklı bilgi alışverişı ve ortak değerlendirmelerde bulunma şeklinde ilerletilir.

Üye Ülkeler, Anayasa'nın 1. Bölümü'ndeki Madde 7(2)'de belirtilen üçüncü ülke topraklarındaki Avrupa vatandaşlarının korunmasına ilişkin yükümlülüklerin uygulanmasına katkıda bulunur. Üye Ülkeler, bu korumayı sağlamak için gerekli olan kuralları kendi aralarında belirler ve söz konusu korunmanın sağlanmasına ilişkin uluslararası müzakereleri başlatır.

Madde 16

Anayasa'daki, (Konsey/Daimi Temsilciler Komitesi'nin organizasyonu ile ilgili) Madde XX'ye hâlel getirmeksizin, bir Siyasi ve Güvenlik Komitesi, ortak güvenlik ve dış politika kapsamında bulunan alanlardaki uluslararası durumu izler. Bu komite, politikaların belirlenmesi ile ilgili olarak Konsey'in talebi üzerine veya kendi inisiyatifi ile Konsey'e görüş sunar. Ayrıca üzerinde kararlaştırılmış politikaların uygulanmasının takibi de, Dışışleri Bakanı'nın sorumluluklarına hâlel gelmeksizin, bu komite tarafından yerine getirilir.

Bu komite, Konsey'in sorumluluğu altında ve Dışışleri Bakanı ile yakın temas halinde, bu Başlık'taki Madde 17'de tanımlandığı gibi, kriz yönetim operasyonlarının siyasi denetimi ve stratejik idaresi görevini üstlenir.

Konsey, Komite'yi, operasyonun siyasi denetimi ve stratejik idaresine dair gerekli önlemleri almakla görevlendirebilir.

B. Ortak Güvelik Ve Savunma Politikası

Madde 17

Anayasa'nın 1. Bölümü'ndeki Madde 30(1)'de yer alan ve Birliğin gerçekleştirmek için askeri ve sivil önlem alabileceği görevler, ortak silahsızlandırma operasyonları, insani yardım ve kurtarma faaliyetleri, askeri danışmanlık ve destek, çatışmaların önlenmesi ve barışın korunması, kriz yönetimi sırasında barışın korunması dahil olmak üzere muharebe görevlerinin yerine getirilmesi, üçüncü bir ülkenin talebi üzerine terörizmle mücadelede destek ve çatışma sonrası istikrarın sağlanmasını içerir.

1. Konsey, oybirliği ile, bu Madde'de belirtilen görevlere dair kararları alır, kararların amacını, kapsamını ve genel uygulama şartlarını belirler. Dışişleri Bakanı, Konsey'in yetkisi altında ve Siyasi ve Güvenlik Komitesi ile sürekli ve yakın temas halinde, bu gibi görevlerin sivil ve askeri yönlerinin eşgüdümünü sağlar.

Madde 18

1. Bu Başlığın 17. Maddesi uyarınca alınan kararlar çerçevesinde, Konsey, herhangi bir görevin uygulanmasını, yeterli kapasiteye sahip olan ve görevi üstlenmeye niyetli bir grup Üye Ülke'ye devredebilir. Söz konusu Üye Ülkeler, görevin yönetilmesi konusunda kendi aralarında uzlaşır.

2. Göreve katılan Üye Ülkeler, görevin ilerleyişi hakkında Konsey'e düzenli olarak bilgi verir. Görevin tamamlanmasının, önemli yeni sonuçlar doğurduğu ve bu başlığın 17(2) maddesi kapsamında Konsey tarafından belirlenen görevin amacı, kapsamı ve şartlarının yeniden tanımlanmasını gerektirdiği durumda, göreve katılan Üye Ülkeler, durumu Konsey'e bildirir. Bu gibi durumlarda Konsey gerekli kararları alır.

Madde 19

1. Avrupa Silah ve Stratejik Araştırma Ajansı'nın görevleri aşağıdakileri içerir:

- Üye Ülkelerin askeri yeterlilik hedeflerinin belirlenmesine katkıda bulunmak ve Üye Ülkeler tarafından belirtilmiş yeterlilik taahhütlerinin incelenmesini değerlendirmek;
- operasyonel ihtiyaçların uyumlaştırılması ve yeterli, uyumlu tedarik metodlarının benimsenmesini desteklemek;
- askeri yeterlilik hedeflerine ulaşmak için çok taraflı projeler önermek, Üye Ülkeler tarafından uygulanan programları koordine etmek ve özel işbirliği programlarını yönetmek;
- savunma teknolojisi araştırmalarını desteklemek, gelecekteki operasyonel ihtiyaçları karşılayabilmek için gerekli olan ortak araştırmaları ve teknik çözüm çalışmalarını planlamak ve koordine etmek;
- savunma sektörünün sını ve teknolojik altyapısını güçlendirecek ve askeri harcamaları daha etkili kılacak önlemleri belirlemek ve gerektiğinde uygulamak.

2. Ajans, katılmak isteyen bütün Üye Ülkelere açıktır. Konsey, nitelikli çoğunlukla, Ajans'ın statüsünü, başkanlığını ve işleyiş belirleyecek kararları alır. Bu kararlarda Ajans'ın çalışmalarına etkin katılım dikkate alınır. Ajans içinde, ortak projeler için bir araya gelmiş Üye Ülkeler'den oluşan özel gruplar kurulur.

Madde 20

1. Anayasa'ya ekinde yer alan X Deklarasyonu'nda ismi geçen ve yüksek askeri yeterliliğe sahip olup, daha zorlu görevlerde askeri bakımdan daha bağlayıcı yükümlülükler üstlenmeyi arzu eden ye lkeler, Anayasa'nın 1. Bölümü'nün 30(6). Maddesi uyarınca, kendi aralarında işbirliği kurarlar. Söz konusu ye ülkeler tarafından belirlenmiş askeri yeterlilik kriterleri ve yükümlülükleri söz konusun Deklarasyon'da belirtilir.

2. Eğer bir ye ülke daha sonraki bir aşamada bu tür bir işbirliğine katılmak ve gerekli yükümlülükleri üstlenmek isterse, niyetini Avrupa Konseyi'ne iletir. İşbirliği için oluşturulan daraltılmış Konsey, ye ülke'nin isteği hakkında karar verir.

3. Sadece söz konusu işbirliğine katılmış olan ülkeler işbirliğine dair konularda karar alır. Dışışleri Bakanı müzakerelere katılır. Diğer ye ülkeler işbirliğindeki gelişmeler hakkında düzenli olarak Dışışleri Bakanı tarafından bilgilendirilir.

4. Konsey, işbirliğine katılan ye ülkelerden, bu Başlığın 17. Maddesi'nde yer alan bir görevin Birlik düzeyinde yerine getirilmesini isteyebilir.

Madde 21

1. Kısım 1, madde 30(7) ngrlen ortak savunma alanında yakın işbirliği tüm Birlik yesi lkelere açıktır. Katılımcı ye ülkelerin listesi bu Anayasa'nın ekinde yer alan bir deklarasyonda belirtilir. Eğer bir ye ülke daha ileri bir aşamada işbirliğine katılmak ve yükümlülükleri üstlenmek isterse, niyetini Avrupa Konseyi'ne bildirir ve Anayasa ekindeki deklarasyonu kabul eder.

2. Kendi toprağında silahlı saldırıya uğrayan katılımcı ye ülke durumu diğer katılımcı lkelere bildirir, yardım ve destek talep edebilir. Katılımcı lkeler bakanlar düzeyine toplanır, bakanlar ülkelerin Siyasi ve Güvenlik Komitesi ile Askeri Komite'deki ulusal temsilcileri tarafından desteklenir.

3. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi herhangi bir silahlı saldırı ve neticesinde alınan önlemler konusunda hemen bilgilendirilir.

4. Bu hükümler ilgili ülkelerin Kuzey Atlantik Antlaşması'ndan kaynaklanan haklarını ve ykmllklerini etkilemez.

C. Mali Hükümler

Madde 22:

1. Bu başlıkta yer alan alanlarla ilgili hükümlere bağlı olarak kurumların yüklendiği idari harcamalar Birlik bütçesinden karşılanır.

2. Hükümlerin uygulanırken oluşan masraflar Birlik bütçesinde karşılanır. Askeri veya savunma ile ilgili faaliyetlerin masrafları, Konsey oybirliği ile aksi yönde karar almadığı takdirde, Birlik bütçesinden karşılanmaz.

Harcamaların Birlik bütçesinden karşılanmadığı durumlarda, Konsey oybirliği ile aksi yönde karar almazsa, harcamalar ye ülkeler tarafından Gayri Safi Milli Hasıllarına göre karşılanır. Madde 9 (1) erevesinde Konsey'de resmi deklarasyon yapan ülkeler, askeri veya savunma ile ilgili faaliyetlerin finansmanına katılmak zorunda değildir.

3. Başta Anayasa'nın Birinci Bölümü'nün Madde 30(1)'inde belirtilen görevlerin hazırlık faaliyetleri olmak üzere ortak dışişleri ve güvenlik politikası kapsamındaki girişimlerin acil finansmanı için Birlik bütçesinde bir başlık oluşturulur. Bu başlık altındaki kaynaklara hızlı erişimi sağlamak ve koşulların gerekli kıldığı sürede etkili kullanımını sağlamak için özel prosedürler oluşturulur.

Anayasa'nın birinci bölümünün Madde 30(1)'inde belirtilen görevlerin hazırlık faaliyetlerinin Birlik bütçesinden finanse edilmeyenleri üye ülkelerin katkılarından oluşturulacak bir başlangıç fonundan karşılanır.

Dışişleri Bakanının önerisi üzerine Konsey nitelikli çoğunluk ile;

- Fona ödenecek miktarlar ve harcama prosedürleri başta olmak üzere fonun kuruluş ve finansmanına ilişkin prosedürleri,
- Fonun idaresi ile ilgili prosedürleri,
- Mali kontrol prosedürlerini belirler.

Anayasa'nın Birinci Bölümünde Madde 30(1)'de belirtilen ve masrafları Birlik bütçesinden karşılanmayan bir görevi planlarken, Konsey Dışişleri Bakanı'na fonu kullanma yetkisi verir. Yetkinin uygulanması hakkında Dışişleri Bakanı Konsey'e bilgi verir.

Kısım 2: Ortak Ticaret Politikası

Madde 23:

Üye Ülkeler, aralarında bir gümrük birliği oluşturarak ortak çıkara uygun şekilde, dünya ticaretinin uyumlu gelişimi, uluslararası ticaret ve yabancı yatırımlar üzerinde kısıtlamaların kademeli olarak kaldırılması ve gümrük engellerinin azaltılmasına katkıda bulunmayı hedefler.

Madde 24:

1. Ortak ticaret politikası özellikle tarife oranlarında değişiklikler, mal ve hizmet ticareti ile fikri mülkiyetin ticari yönleri ile ilgili tarife ve ticaret anlaşmaları, doğrudan yabancı yatırımlar, liberalizasyon tedbirlerinde birlik sağlanması, ihracat politikası, dumping veya sübvansiyon gibi durumlarda ticareti korumaya yönelik uygulanan tedbirler alanlarında belirli ilkelere dayanır. Ortak ticaret politikası bu başlığın birinci maddesinde belirtilen birliğin dış faaliyetlerinin ilkeleri ve hedefleri doğrultusunda yürütülür.

2. Avrupa Parlamentosu ve Konsey yasal prosedüre uygun olarak ortak ticaret politikasını uygulamak için gerekli Avrupa yasalarını ve Çerçeve yasaları kabul eder.

3. Bir veya birden fazla ülke veya bir uluslararası kuruluş ile anlaşma müzakere edilmesi gerektiğinde bu başlığın 33. maddesi uygulanır. Komisyon gerekli tavsiyeleri Konsey'e iletir, Konsey gerekli müzakereleri başlatmak için Komisyon'a yetki verir. Konsey ve Komisyon müzakere edilen anlaşmaların Birliğin politikaları ve kuralları ile uyumlu olmasından sorumludur.

Komisyon bu müzakereleri Konsey tarafından Komisyon'a yardım etmesi için atanan bir komiteye danışarak ve Konsey'in yönlendirmeleri çerçevesinde yürütür. Komisyon özel komiteye müzakerelerinin gelişimi konusunda düzenli rapor verir.

4. Kişilerin serbest dolaşımı ve fikri mülkiyet ilgili hükümler içeren hizmet ticareti anlaşmalarının müzakere edilmesi ve sonuçlandırılmasında, Konsey oybirliği ile hareket eder.

5. Bu madde ile ticaret politikası alanında tanınan yetkilerin uygulanması, Birlik ve Üye Ülkeler arasındaki yetki paylaşımını etkilemez ve Üye Ülkelerin yasal ve idari düzenlemelerinin Anayasa'da aksi belirtilmediği takdirde uyumlaştırmasına sebebiyet vermez.

Kısım 3: Üçüncü ülkelerle işbirliği ve insani yardım

Kalkınma İşbirliği

Madde 25

1. Birliğin kalkınma işbirliği alanındaki politikası bu başlığın 1. maddesinde belirtilen Birliğin dış faaliyetlerinin ilkeleri ve hedefleri çerçevesinde yürütülür. Birliğin ve Üye Ülkelerin kalkınma işbirliği politikaları birbirlerini tamamlar ve destekler.

2. Birlik ve Üye Ülkeler, BM ve diğer yetkili uluslararası kuruluşlar kapsamında onayladıkları hedeflere ve yükümlülüklerle uyar.

Madde 26

1. Avrupa Parlamentosu ve Konsey yasal prosedür uyarınca, kalkınma işbirliği politikasının uygulanması için gerekli Avrupa yasalarını ve Avrupa çerçeve yasalarını kabul eder. Söz konusu yasalar ve çerçeve yasalar kalkınmakta olan ülkelerle çok-yıllı işbirliği programları veya tematik programlar ile ilgili olabilir.

2. Birlik, üçüncü ülkeler veya yetkili uluslararası kuruluşlar ile bu başlığın 1. maddesinde yer alan hedeflerin gerçekleştirilmesine yardım edecek herhangi bir anlaşma yapabilir. Bu tür anlaşmalar başlığın 33. maddesi uyarınca müzakere edilir ve sonuçlandırılır.

3. Avrupa Yatırım Bankası tüzüğünde yer alan koşullar kapsamında 1. paragrafta belirtilen tedbirlerin uygulanmasını destekler.

4. Bu madde AKP-AB konvansiyonu çerçevesinde Afrika, Karayip ve Pasifik ülkeleri ile işbirliğini etkilemez.

Madde 27

1. Birlik ve Üye Ülkeler, uluslararası kuruluşlar ve uluslararası konferanslar dahil olmak üzere faaliyetlerinin tamamlayıcılığını ve etkinliğini artırmak için kalkınma işbirliği politikalarının eşgüdümünü sağlar, yürüttükleri yardım programları hakkında birbirlerine danışır. Ortak faaliyet yürütebilirler. Üye Ülkeler gerekli olduğu takdirde Birliğin yardım programlarının uygulanmasına katkıda bulunur.

2. Komisyon paragraf 1 de belirtilen eşgüdümü sağlamak için girişimde bulunabilir.

3. Kendi yetki alanları içerisinde Birlik ve Üye Ülkeler üçüncü ülkeler ve yetkili uluslararası kuruluşlar ile işbirliği yapar.

Üçüncü Ülkelerle Ekonomik, Mali Ve Teknik İşbirliği

Madde 28

1. Birlik, bu Antlaşma'nın diğer hükümlerine, özellikle de bu Başlığın kalkınma işbirliğine ilişkin 25'ten 27 kadar olan Maddelerine hâle gelmeksizin, yetkisi dahilinde üçüncü ülkelerle ekonomik, mali ve teknik

işbirliği önlemleri uygular. Bu önlemler, Birliğin kalkınma politikası ile uyumlu olacaktır. Birlik ve Üye Ülkelerin önlemleri birbirini tamamlar ve destekler. Söz konusu önlemler bu Başlığın 1. Maddesinde belirtilen Birliğin dış faaliyet ilkeleri ve hedefleri çerçevesinde uygulanır.

2. Avrupa Parlamentosu ve Konsey, paragraf 1'in uygulanması için gerekli Avrupa kanunları ve Avrupa çerçeve kanunlarını yasama prosedürüne uygun olarak kabul eder.

3. Birlik ve üye ülkeler üçüncü ülkeler ve yetkili uluslararası kuruluşlarla kendi yetki alanları dahilinde işbirliği yapar. Birliğin işbirliğine yönelik düzenlemeler, Birlik ve ilgili üçüncü taraflar arasında anlaşmaya tabi olabilir. Söz konusu anlaşma bu Başlığın 33. Maddesi uyarınca müzakere edilir ve sonuçlandırılır. Konsey, bu başlığın 33(2). Maddesinde atıfta bulunulan ortaklık anlaşmalarında ve Birliğe katılım için aday olan ülkelerle imzalanacak anlaşmalarda oybirliğiyle hareket eder.

Birinci alt paragraf, üye ülkelerin uluslararası kuruluşlarla müzakere yapma ve uluslararası anlaşmalar imzalama yetkisine halel getirmez.

Madde 29

Üçüncü bir ülkedeki durumun Birliğin acil mali yardım sağlamasını gerektirmesi halinde Konsey, Komisyon önerisi üzerine oybirliğiyle gerekli tedbirleri alır.

İnsani Yardım

Madde 30

1. İnsani yardım alanındaki Birlik faaliyetleri, bu Başlığın 1.Maddesinde belirtilen Birliğin dış faaliyet ilkeleri ve hedefleri çerçevesinde gerçekleştirilir. Bu gibi faaliyetler üçüncü ülkelerdeki insanlara ve gerek doğal gerek insan kaynaklı felaketlerin kurbanlarına geçici yardım, destek ve koruma sağlamak amaçlıdır. Bu farklı durumlardan doğan insani ihtiyaçları karşılamak için öngörülen Birlik ve üye ülke faaliyetleri birbirini tamamlar ve destekler.

2. İnsani yardım faaliyetleri, uluslararası insan hakları hukuku ilkelerine, özellikle de tarafsızlık ve ayırım gözetmeme ilkelerine uygun olarak yürütülür.

3. Avrupa Parlamentosu ve Konsey, yasama prosedürüne uygun olarak, Birliğin insani yardım faaliyetlerinin uygulanacağı çerçeveyi tanımlayan gerekli kanunlar ve çerçeve kanunları kabul eder.

4. Birlik, üçüncü ülkeler veya yetkili uluslararası kuruluşlarla 1. Maddede atıfta bulunulan hedeflere ulaşılmasına yardımcı olacak herhangi bir anlaşma yapabilir. Bu tür anlaşmalar bu Başlığın 33. Maddesine uygun olarak müzakere edilir ve imzalanır.

Birinci alt paragraf, üye ülkelerin uluslararası kuruluşlarla müzakere yapma ve uluslararası anlaşmalar imzalama yetkisine halel getirmez.

5. Genç Avrupalıların, Birliğin insani amaçlı faaliyetlerine ortak katkılarına yönelik bir çerçeve oluşturulması amacıyla, bir Avrupa İnsani Yardım Gönüllü Gücü oluşturulur. Avrupa Parlamentosu ve Konsey, yasama prosedürüne uygun olarak, söz konusu Gücün tüzüğü ve işleyişini belirleyen bir Avrupa yasası kabul eder.

6. Komisyon, Birlik ve ulusal insani yardım önlemlerinin etkililiği ve tamamlayıcılığını artırmak için Birlik ve üye ülkelerin faaliyetleri arasında koordinasyonu geliştirmede faydalı olacak her türlü adımı atabilir.

7. Birlik, insani yardım faaliyetlerinin, başta Birleşmiş Milletler Sistemi'ni oluşturanlar olmak üzere, uluslararası kuruluşlar ve organların faaliyetleriyle koordineli ve uyumlu olmasını sağlar.

Kısım 4: Kısıtlayıcı Tedbirler

Madde 31

1. Bu Başlığın 1. Bölümündeki ortak dış ve güvenlik politikasına ilişkin hükümlere uygun olarak kabul edilmiş olan bir Birlik görüşü veya Birlik faaliyetine ilişkin bir kararın, bir veya daha fazla üçüncü ülke ile olan ekonomik ve mali ilişkilerin kesilmesi veya azaltılmasına neden olması durumunda, Konsey, Dışişleri Bakanı ve Komisyonun ortak teklifi üzerine nitelikli çoğunlukla hareket ederek gerekli tedbirleri alır. Konsey, bu konuda Avrupa Parlamentosunu bilgilendirir.

2. Konsey, birinci paragrafta atıfta bulunulan alanlarda, gerçek veya tüzel kişiler ile ülke dışı grup veya kuruluşlara karşı aynı prosedür altında kısıtlayıcı tedbirler alabilir.

Kısım 5: Uluslararası Anlaşmalar

Madde 32

1. Birlik, Anayasa'nın izin vermesi durumunda, bir veya daha fazla üçüncü ülke ile veya uluslararası kuruluşlarla anlaşma imzalayarak yükümlülük üstlenebilir.

2. Birlik, bir veya daha fazla üçüncü ülke ile veya uluslararası kuruluşlarla ortaklık anlaşmaları imzalayabilir. Bu tür anlaşmalar bir veya daha fazla üçüncü ülke ile veya uluslararası kuruluşlarla karşılıklı haklar ve yükümlülükleri, ortak eylem ve özel prosedürü içeren bir ortaklık oluşturur.

3. Birlik, Birlik hedefine ulaşılması için gerekli olduğu takdirde Birlik hukukunda ilgili bir hüküm bulunması durumunda veya anlaşmaların Birliğin iç faaliyetlerinden birini etkilediği koşullarda uluslararası anlaşma imzalayabilir.

4. Birlik tarafından imzalanan anlaşmalar, Birlik kurumları ve üye ülkeler açısından bağlayıcıdır.

Madde 33

1. Bu Başlık altındaki 24 Maddede belirtilen özel hükümlere hâle getirmemek koşuluyla, Birlik ile üçüncü ülkeler ya da uluslararası kuruluşlar arasındaki anlaşmalar aşağıdaki usul uyarınca müzakere edilir ve sonuçlandırılır.

2. Konsey, müzakerelerin başlaması için yetki verir, müzakere direktiflerini kabul eder ve anlaşmaları akdeder.

3. Komisyon veya Birliğin Dışişleri Bakanı, anlaşmanın sadece veya ilke olarak ortak dış ve güvenlik politikası ile ilgili olması halinde, Konsey'e, müzakerelerin başlatılması için Bakan'a yetki verilmesi yönünde, tavsiyede bulunur. Komisyon ve Birliğin Dışişleri Bakanı, uygun olması halinde, tavsiyelerini beraber sunar.

4. Müzakere yetkisi veren kararlar ilgili olarak, anlaşmanın konusuna istinaden, Konsey, müzakere yetkilisini veya Birliğin müzakere ekibinin liderini atar.

5. Konsey, müzakere direktiflerini anlaşmanın müzakere yetkilisine iletebilir ve müzakere sürecinde danışılacak özel bir kurul tayin edebilir.

6. Konsey, anlaşma müzakere yetkilisinin önerisi üzerine, anlaşmaları imzalamaya ve gerekli olduğu takdirde, yürürlüğe girmeden önce geçici olarak uygulanmasına karar verir.

7. Konsey, anlaşmaları müzakerecinin önerisi üzerine sonuçlandırır. Anlaşmaların özel olarak ortak dış ve güvenlik politikasına ilişkin olması haricinde, Konsey, Avrupa Parlamentosu'na danışmadan herhangi bir anlaşma akdetmez. Parlamento, görüşünü, konunun aciliyetine göre Konsey tarafından belirlenen takvim içinde iletir. Ancak ortaklık anlaşmaları, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne katılım ve işbirliği usulleri düzenlemek yoluyla belirli bir kurumsal çatı kuran anlaşmalar, yasama usullerin uygulandığı alanları kapsayan anlaşmalar ile Birlik bütçesinde önemli sonuçları olan anlaşmalar için Avrupa Parlamentosu'nun onayı gerekir. Konsey ve Avrupa Parlamentosu, acil durumda, onay için gereken zaman üzerinde anlaşabilir.

8. Bir anlaşma sonuçlandırırken, Konsey, yukarıda belirtilen bölümü tadil ederek, anlaşmanın müzakerecisine anlaşmalardaki değişiklikleri Birlik adına onaylaması için yetki verebilir. Konsey söz konusu yetkiye özel şartlar ekleyebilir.

9. Konsey, usul uygulanırken nitelikli oyçokluğuyla karar alır. Ancak, anlaşmanın, iç kuralların kabulü için oybirliği gerektiren bir alanı kapsamaması halinde ve ortaklık anlaşmaları ve AİHS'e katılım söz konusu olduğunda, oybirliğiyle karar alır.

10. Konsey, Birliğin Dışişleri Bakanı'nın veya Komisyon'un önerisi üzerine, anlaşmanın uygulanmasını askıya alır ve bir anlaşma tarafından kurulan bir kuruluşta, söz konusu kuruluşun yasal sonuçları olan kararlar alması talep edildiği takdirde, anlaşmanın kurumsal çatısını destekleyen ya da değiştiren kararlar hariç olmak koşuluyla, Birlik adına kabul edilecek tutumları belirler.

11. Avrupa Parlamentosu, bu Madde'de tanımlanan tüm aşamalara ilişkin derhal ve bütünüyle bilgilendirilir.

12. Avrupa Parlamentosu, Konsey, Komisyon, Avrupa Merkez Bankası ya da bir Üye Ülke, öngörülen anlaşmanın, Adalet Divanı'nın üzerinde yargı yetkisine sahip olduğu Anayasa hükümleri ile uyumlu olup olmadığına ilişkin olarak Adalet Divanı'ndan görüş alabilir. Adalet Divanı'nın aksi görüş bildirmesi halinde, öngörülen anlaşma, Anayasa, [N]. Madde'de belirlenen usul uyarınca gözden geçirilmedikçe, yürürlüğe giremez.

Madde 34

1. 33. Madde'yi tadil ederek, Konsey, oybirliğiyle, Avrupa Merkez Bankası ya da Komisyon tavsiyesi üzerine, fiyat istikrarı hedefiyle uyumlu fikir birliğine ulaşmak amacıyla Avrupa Merkez Bankası'na danıştıktan sonra ve Avrupa Parlamentosu'na, düzenlemelere ilişkin 3. paragrafta belirtilen usul uyarınca, danıştıktan sonra, Euro ve Birlik dışı para birimleri arasındaki döviz kurlarına ilişkin resmi anlaşmalar sonuçlandırabilir. Konsey, nitelikli oyçokluğuyla, Avrupa Merkez Bankası ya da Komisyon tavsiyesi üzerine, fiyat istikrarı hedefiyle uyumlu konsensüse ulaşmak amacıyla Avrupa Merkez Bankası'na danıştıktan sonra, döviz kuru sistemi içinde, Euro'nun merkezi kurlarını kabul edebilir, düzeltebilir ya da terk edebilir. Konsey Başkanı, Avrupa Parlamentosu'nu, Euro'nun merkezi kurlarının kabulüne, düzeltilmesine ya da terk edilmesine ilişkin bilgi verir.

2. Bir ya da daha çok üçüncü ülke para birimi ve Euro arasında 1. paragrafta atıfta bulunulan şekilde döviz kuru sisteminin olmaması halinde, Konsey, nitelikli oyçokluğuyla, Komisyon tavsiyesi üzerine, Avrupa Merkez Bankası'na danıştıktan sonra, söz konusu para birimleri için döviz kuruna ilişkin genel yönler belirleyebilir. Söz konusu yönler, Avrupa Merkez Bankaları Sistemi'nin öncelikli hedefi olan fiyat istikrarını sürdürmeye halel getirmez.

3. 33. Madde tadil edilerek, para politikası veya döviz kuru sistemin ile ilgili anlaşmaların Birlik ile bir veya daha fazla ülke veya uluslararası kuruluş arasındaki müzakere edilmesi halinde, Konsey, nitelikli oyçokluğuyla, Komisyon tavsiyesi üzerine ve Avrupa Merkez Bankası'na danıştıktan sonra, anlaşmaların müzakere ve akdine ilişkin düzenlemelere karar verir. Söz konusu düzenlemeler, Topluluğun tek bir karar oluşturmasını sağlar. Komisyon müzakereleri izler.

4. 1. paragrafa bağlı olarak, Konsey, nitelikli oyçokluğuyla, Komisyon önerisi üzerine ve Avrupa Merkez Bankası'na danıştıktan sonra, Birliğin uluslararası alanda Ekonomik ve Parasal Birlik ve Birliğin temsili konularında izleyeceği tutumu belirler. Tutum belirlenirken X. Madde [eski 99] ve Y. Madde'de [eski 105] yer alan yetki dağılımı ile ilgili hükümlere uyulur.

5. Birliğin ekonomik ve parasal birlik alanındaki yetkisine hanel getirmemek koşuluyla, Üye Ülkeler, uluslararası kuruluşlar içinde uluslararası anlaşmalar yapabilir.

Kısım 6: Uluslararası Kuruluşlar, Üçüncü Ülkeler ve Birlik Temsilcilikleri ile İlişkiler

Madde 35:

1. Birlik, Birleşmiş Milletler, Avrupa Konseyi, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Örgütü ile Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) ile uygun işbirliği yöntemleri oluşturur.

Birlik bu tür ilişkileri gerektiğinde tüm uluslararası kuruluşlarla yürütür.

2. Birliğin Dışişleri Bakanı ve Komisyon yukarıdaki paragrafı uygulamakla görevlendirilir.

Madde: 36

1. Üçüncü ülkelerdeki ve uluslararası kuruluşlardaki Birlik temsilcilikleri, Birliği temsil eder.

2. Birlik temsilcilikleri Birliğin Dışişleri Bakanı'nın yetkisi altında ve üye ülke temsilcilikleri ile yakın işbirliği içinde faaliyet gösterir.

Kısım X: Dayanışma

Madde x: (dayanışma maddesinin uygulanması)

1. Dışişleri Bakanı ve Komisyonun ortak teklifi temelinde Konsey Bölüm Bir Madde X'de belirtilen dayanışma ilkesini uygulamaya geçirecek kararları kabul eder.

2. Bir üye ülke terör saldırısına uğradığında siyasi yetkililerinin talebi üzerine diğer Üye Ülkeler yardım eder. Bu amaç doğrultusunda üye ülkeler kendi aralarında konseyde eşgüdüm sağlar.

3. Bu maddenin amaçları doğrultusunda Konsey, Siyasi ve Güvenlik Komitesi ve İç Güvenlik Komitesi'nden destek alır, gerektiğinde bu kurumlarla beraber ortak görüş açıklar.

4. Avrupa Konseyi, Birliğin etkin tedbir alabilmesi için Komisyon'un bir raporu temelinde Birliğin karşı karşıya bulunduğu tehditleri düzenli olarak değerlendirir.

Başlık...: Özgürlük, güvenlik ve adalet alanı

Madde 1: [Alanın tanımı]^{8[8]}

Birlik, özgürlük, güvenlik ve adalet alanını, temel haklara saygı göstererek ve Avrupa'nın farklı hukuki gelenek ve sistemlerini dikkate alarak kurar.

Birlik, kişiler için iç sınır kontrollerinin olmamasını temin eder ve sığınma, göç ve dış sınır kontrollerine ilişkin ortak bir politikayı, Üye Ülkeler arasındaki işbirliği ve üçüncü ülke vatandaşlarına adil muamele temelinde kurar.

Birlik, suçu önleyici ve suçla mücadele eden önlemler olarak, polis, adli merciiler ve diğer yetkili merciiler arasındaki koordinasyon ve işbirliğini teşvik ederek, ayrıca cezai meselelerdeki kararların karşılıklı tanınması ve ceza hukuk sistemlerinin yaklaştırılmasını sağlayarak yüksek düzeyde bir güvenlik temin eder.

Birlik, adalete erişimi, karşılıklı tanıma ilkesi çerçevesinde özellikle dokümanların ve medeni hukukla ilgili yargı kararlarının serbest dolaşımı ile kolaylaştırır.

Madde 2^{9[9]}: [Avrupa Konseyi'nin rolü]

Avrupa Konseyi, özgürlük, güvenlik ve adalet alanında, yasama ve operasyonel faaliyetlere ilişkin yönlendirici ilkeleri belirler.

Madde 3: [Ulusal parlamentoların rolü]

1. Ulusal parlamentolar, Anayasa'nın 4. Maddesi'nde belirlenen değerlendirme mekanizmalarına katılabilirler, ve Anayasa'nın 22. Maddesi uyarınca, Europol faaliyetlerinin siyasi denetimine dahil olurlar.

2. [Yetki ikamesi ve oransallık ilkelerinin uygulanmasına ilişkin Protokol'de aksi hükümler olsa dahi, ulusal parlamentoların en az 4'te 1'inin, bu Başlık altındaki 3. ve 4. Bölümler bağlamında sunulan Komisyon önerisinin, yetki ikamesi ilkesine uymadığı yönünde gerekçeli görüş bildirdiği hallerde, Komisyon ilgili öneriyi yeniden gözden geçirir. Yeniden gözden geçirmeyi takiben, Komisyon, önerisini aynen muhafaza etmeye, değiştirmeye ya da geri çekmeye karar verebilir. Komisyon, ilgili kararının gerekçelerini açıklar. Bu hüküm, bu Başlık altındaki 8. Madde'nin hükümleri uyarınca, bazı Üye Ülkelerden kaynaklanan girişimlere de uygulanır.]^{10[10]}

Madde 4: [Değerlendirme mekanizmaları]

Bu Antlaşma'nın [226. ila 228.] Maddelerine hâle getirmemek koşuluyla, Konsey, bu Başlık altında atıfta bulunulan Birlik politikalarının uygulanmasına ilişkin olarak, Üye Ülkelerin, Komisyon'la işbirliği içinde, tarafsız ve adil değerlendirme yürüteceği düzenlemeleri kabul edebilir. Avrupa Parlamentosu, ulusal parlamentolarla beraber, değerlendirmelerin içeriği ve sonuçlarına ilişkin bilgilendirilir.

---

^{8[8]} İkinci Kısım'daki maddelerin başlıkları olmayacaktır. Köşeli parantez içindeki başlıklar, Konvansiyon üyelerine, bu aşamada kolaylık sağlamak için belirtilmiştir. Söz konusu başlıklar, metnin son halinde yok olacaktır.

^{9[9]} Konvansiyon, Avrupa Konseyi'nin görev ve faaliyetlerini belirleyen daha genel bir madde metninin belirlenmesinin ardından, yukarıdaki hükmün bu bölüm ya da Birinci Kısım'daki Avrupa Konseyi'ne ilişkin madde (ön taslak Antlaşma, 15, Madde) altında olacağına karar verecektir. Bu sebeple, Divan, mevcut metne bir madde numarası vermemeyi tercih etmiştir.

^{10[10]} Anayasa'nın müteakip taslak metninde, bu hüküm, yetki ikamesi ve oransallık ilkelerinin uygulanmasına ilişkin Protokol'e aktarılacaktır (ilk taslak (CONV 579/03), bu metnin Divan tarafından belirlendiği sırada, Konvansiyon'a sunulmuş bulunmaktadır).

Madde 5: [Operasyonel İşbirliği]

Birliğin iç güvenliğine ilişkin operasyonel işbirliğinin, teşvik edilmesi ve güçlendirilmesi için Konsey bünyesinde daimi komite kurulabilir. Söz konusu daimi komite, [Avrupa Toplulukları Antlaşması'nın 207.] Maddesi'ne hâlel getirmemek koşuluyla, Üye Ülkelerin polis, gümrük ve sivil koruma yetkilileri dahil olmak üzere, yetkili mercülerinin faaliyetlerin koordinasyonu ile sorumludur. Europol, Eurojust ve uygun olan şartlarda Avrupa Savcısı'nın Ofisi'nin temsilcileri, Komite'nin faaliyetlerine dahil olabilir. Avrupa Parlamentosu, Komite'nin işleyişi hakkında bilgilendirilir.

Madde 6: [Kamu düzeni ve iç güvenliğe ilişkin önlemler]

Bu başlık, Üye Ülkelerin, hukuk ve düzenin muhafazasına ve kendi iç güvenliklerinin teminine ilişkin sorumluluklarının uygulanmasını etkilemez.

Madde 7: [İdari işbirliği]

Konsey, bu Başlık altındaki alanlarda, Üye Ülkelerin ilgili idari bölümleri arasındaki ve bu bölümlerin Komisyon'la işbirliğini temin etmeye yönelik tüzükleri, nitelikli oy çoğunluğu ile kabul eder. Konsey, Komisyon önerisi üzerine ya da, bu Başlık altındaki 3. ve 4. Bölümler'in kapsadığı alanlarda, Komisyon önerisi veya Üye Ülkeler'in 4'te 1'inin girişimi üzerine, ve Avrupa Parlamentosu'na danıştıktan sonra, karar alır.

Madde 8: [Girişimde bulunma hakkı]

Bu Başlık altındaki 3. ve 4. Bölümlerde gönderme yapılan kanunlar aşağıdaki usul içinde kabul edilir:

- Komisyon önerisi üzerine, ya da
- Üye Ülkeler'in 4'te 1'inin girişimi üzerine.

Madde 9: [Adli kontrol]

Avrupa Adalet Divanı, Bu Başlık altındaki 3. ve 4. Bölüm'ün hükümlerine ilişkin yetkilerini uygularken, bir Üye Ülke'nin polis ya da benzeri makamlarının faaliyetlerine veya Üye Ülkelerin, hukuk ve düzenin muhafazasına ve kendi iç güvenliklerinin teminine ilişkin sorumluluklarının uygulanmasına yönelik faaliyetlerine, eğer faaliyet ulusal hukuk sorunu ise, geçerlilik veya oransallık incelemesi yapma yetkisine sahip değildir.

Kısım 1: Sınır Denetimi, İltica ve Göç Politikaları

Madde 10: [Kişilerin Sınırlarda Kontrolü]

1. Birlik,

- iç sınırlardan geçen kişilerin, milliyetleri gözetilmeksizin, her tür kontrolden muaf tutulmalarına;
- dış sınırların etkin bir şekilde izlenmesine ve dış sınırlardan geçen kişilerin kontrole tabi tutulmasına;
- dış sınırlara ilişkin ortak bir bütünleştirilmiş idare sisteminin kademeli olarak kabulüne yönelik bir politika geliştirecektir.

2. Bu amaç kapsamında, Avrupa Parlamentosu ve Konsey, yasal prosedüre uygun olarak;

- vize şartı ve bu şarttan muafiyet durumunu, dış sınırlardan geçişte verilen izinlerin kurallarını, prosedürlerini, koşullarını ve söz konusu izinlere ilişkin tek tip bir düzeni de içeren üçüncü ülke vatandaşlarının kısa dönemli ikamet için giriş koşullarına;

- dış sınırlardan geçen kişilerin tabi olabileceği kontrollere;
- üçüncü ülke vatandaşlarının Birlik içerisinde kısa dönemli seyahat özgürlüğüne ilişkin koşullara;
- dış sınırlara ilişkin ortak bir bütünleştirilmiş idare sisteminin kademeli olarak kuruluşuna yönelik gerekli tedbirlerin alınmasına;
- iç sınırlardan geçen kişilerin, milliyetleri gözetilmeksizin, her tür kontrolden muaf tutulmalarına ilişkin kanunları ya da çerçeve kanunları kabul edecektir.

Madde 11: [Sığınma]

1. Birlik, uluslararası koruma ihtiyacında olan üçüncü ülke vatandaşlarına uygun statü sağlamak ve sınır dışı etmeme ilkesine uyumu güvence altına almak için ortak bir sığınma ve geçici koruma politikası oluşturacaktır. Söz konusu politika, mültecilerin statüsüne ilişkin 28 Temmuz 1951 tarihli Cenevre Konvansiyonu, 31 Ocak 1967 tarihli Protokol ve diğer anlaşmalar ile uyumlu olacaktır.

2. Bu amaç doğrultusunda, Avrupa Parlamentosu ve Konsey, yasal prosedüre uygun olarak;

- üçüncü ülke vatandaşlarına yönelik Birliğin tümünde geçerli olacak tek tip bir sığınma statüsünü;
- Avrupa'dan sığınma hakkı elde etmeksizin uluslararası korumaya ihtiyaç duyan üçüncü ülke vatandaşlarına yönelik tek tip bir ikincil koruma statüsünü;
- Kitlesele göç durumunda yerlerinden edilmiş kişilere sağlanacak tek tip bir geçici koruma statüsünü;
- Sığınma statüsü ya da ikincil veya geçici koruma statüsünün verilmesi ve geri alınmasına yönelik ortak bir prosedürü;
- Sığınma ya da ikincil koruma statüsüne ilişkin başvuruların değerlendirilmesinden sorumlu olacak üye ülkenin belirlenmesine ilişkin kriterleri ve yöntemleri;
- Sığınma ya da ikincil veya geçici koruma statüsü için başvuran kişilerin kabulüne ilişkin standartları içeren ortak bir Avrupa sığınma sistemi kurmaya yönelik kanunları ya da çerçeve kanunları kabul edecektir.

3. Bir ya da birden fazla üye ülkenin acil bir durum kapsamında üçüncü ülkelerden gelen kitlesele bir göç dalgasıyla karşılaşması halinde Konsey, nitelikli çoğunluk ile, ilgili üye ülke(ler)in yararına geçici tedbirler içeren tüzükler ya da kararlar kabul edebilir. Konsey, Avrupa Parlamentosu'na danıştıktan sonra Komisyon tarafından verilecek öneri doğrultusunda hareket edecektir.

Madde 12: [Göç]

1. Birlik, göç dalgalarının etkili bir şekilde idaresini, üye ülkelerde yasal olarak ikamet eden üçüncü ülke vatandaşlarına adil muamele yapılmasını ve yasadışı göç ve insan kaçakçılığının önlenmesini ve bunlarla mücadele edecek güçlendirilmiş tedbirlerin oluşturulmasını hedefleyen ortak bir göç politikası geliştirecektir.

2. Bu amaç doğrultusunda, Avrupa Parlamentosu ve Konsey, yasal prosedüre uygun olarak;

- giriş ve ikamet koşulları ile aile birleşmesi amaçlı olanları da kapsayan uzun dönemli vizelerin ve ikamet izinlerinin üye ülkeler tarafından verilmelerine ilişkin standartlar;

- bir üye ülkede yasal olarak ikamet eden üçüncü ülke vatandaşlarının haklarının, diğer üye ülkelerde serbest dolaşım ve ikamet koşullarını da içerecek şekilde tanımlanması;
- izinsiz ikamet eden kişilerin ihracı ve iadesi de dahil olmak üzere yasadışı göç ve izinsiz ikamet;
- özellikle kadın ve çocukları hedef alan insan kaçakçılığı ile mücadele alanlarında kanunlar ya da çerçeve kanunlar kabul edecektir.

3. Birlik üçüncü ülkelerle, Birlik içinde izinsiz ikamet eden üçüncü ülke vatandaşlarının ülkelere iadesine ilişkin yeniden kabul anlaşmaları imzalayabilir.

4. Avrupa Parlamentosu ve Konsey, yasal prosedüre uygun olarak, üye ülkelerin, sınırları dahilinde yasal olarak ikamet eden üçüncü ülke vatandaşlarının entegrasyonunun sağlanması amacıyla yaptığı faaliyetlere destek sağlayacak kanunlar ve çerçeve kanunlar kabul edebilir.

Madde 13: [Dayanışma Prensipleri]

Birliğin bu bölümde belirtilen politikaları ve bu politikaların uygulamaları dayanışma prensibi ve üye ülkeler arasında adil sorumluluk dağılımı (mali etkileri de içerecek şekilde) çerçevesinde gerçekleşecektir. Bu bölümde yer alan koşullar uyarınca kabul edilecek olan Birlik kararları, gerekli görüldüğü durumlarda, söz konusu prensibin gerçekleşmesine yönelik tedbirler içerecektir.

Kısım 2: Medeni Hukuka İlişkin Konularda Adli İşbirliği

Madde 14: [Medeni Hukuka İlişkin Konularda Adli İşbirliği]

1. Birlik, medeni hukuka ilişkin konularda, adli olmayan davalara ilişkin hüküm ve kararların karşılıklı tanınması prensibi temelinde adli işbirliği gerçekleştirecektir. Söz konusu işbirliği, sınır ötesi etkileri olan ulusal kanunların uyumlaştırılmasına ilişkin tedbirlerin alınmasını içerecektir.

2. Bu amaç kapsamında, Avrupa Parlamentosu ve Konsey, yasal prosedüre uygun olarak;

- adli olmayan davalara ilişkin hüküm ve kararların üye ülkeler tarafından karşılıklı tanınması ve uygulanması;
- adli ve adli olmayan belgelerin sınır ötesi değişimini;
- üye ülkelerde uygulanan kanun ve kaza yetkisi ihtilafına ilişkin kararların uyumunu;
- delil toplamada işbirliğini;
- yargıya erişimin yüksek düzeyde olmasını;
- gerekli olduğu durumlarda, üye ülkelerde uygulanan hukuk usullerine ilişkin kuralların uyumunu teşvik ederek, hukuk usullerinin iyi işleyişini;
- önleyici adalete ve alternatif ihtilaf çözümü yöntemlerine ilişkin tedbirlerin geliştirilmesini;
- hakimlerin ve adli personelin eğitimine destek verilmesini sağlamak amacıyla kanunlar ve çerçeve kanunlar kabul edecektir.

3. Konsey, Komisyon'un önerisini takiben aile hukukuna ilişkin kanunları ve çerçeve kanunları oy birliğiyle^{11[11]} kabul edecek; Avrupa Parlamentosu'na danıştıktan sonra harekete geçecektir. Avrupa Parlamentosu ve Konsey, yasal prosedüre uygun olarak, ebeveynlik sorumluluğuna ilişkin kanunları ve çerçeve kanunları kabul edecektir.

Kısım 3: Cezai hususlarda adli işbirliği

Madde 15: [Cezai hususlarda adli işbirliği]

1. Birlik içerisindeki cezai hususlarda adli işbirliği, adli kararların karşılıklı tanınması prensibine dayanmalı ve Madde 16 ile Madde 17'de atıfta bulunulan alanlarda mevzuatın yakınlaştırılmasını içermelidir.

2. Avrupa Parlamentosu ve Konsey yasama usulü uyarınca kanunlar ve çerçeve kanunlar kabul etmelidir. Bunların amacı;

- tüm hüküm ve adli karar şekillerinin Birliğin tamamında tanınmasını temin edecek kural ve usullerini tesis etmek;

- Üye Ülkeler arasında yargılama yetkisine ilişkin ihtilafları önlemek ve çözmek;

- yargıçların ve adli personelin eğitimini desteklemek;

- cezai hususlarda yargılama usulleri ve kararların yürürlüğe girmesi ile ilgili olarak Üye Ülkelerin bakanlıkları, adli ve ona denk mercileri arasında işbirliğinin tüm çeşitlerini kolaylaştırmak olmalıdır.

Madde 16: [Ceza muhakemeleri usulü]

Üye Ülkelerin yetkili mercileri arasındaki karşılıklı güveni güçlendirmek ve polis ve adli işbirliği için ortak araçların etkililiğini temin etmek amacıyla Avrupa Parlamentosu ve Konsey yasama usulü uyarınca aşağıdakilere dair asgari kuralları içeren kanunlar ve çerçeve kanunlar kabul edebilir:

- kanıtın tüm Birlik içerisinde kabul edilebilirliği;

- temel haklara uygun olarak ceza muhakemeleri usulünde bireylerin haklarının tanınımı;

- suçtan mağdur olanların hakları;

- Avrupa Parlamentosu'ndan onay aldıktan sonra oybirliği ile karar alan Konsey tarafından önceden belirlenecek ceza muhakemeleri usulünün hususi yönleri.

Madde 17: [Ağır ceza hukuku]

Avrupa Parlamentosu ve Konsey, yasama usulü uyarınca, aşağıdaki alanlarda suçlama ve yaptırımlara ilişkin asgari kuralları içeren çerçeve kanunları kabul edebilir:

- Hususi olarak, saldırının ya da bunların ortak soruşturulmasına ilişkin özel ihtiyacın doğası veya etkilerinden kaynaklanan, sınır ötesi yönleri olan ciddi suçlarda. Söz konusu suç alanları sırasıyla şöyledir: terörizm, insan ticareti ve kadın ve çocukların cinsel istismarı, uyuşturucu kaçakçılığı, yasadışı silah kaçakçılığı, para aklama, yolsuzluk, ödeme araçları kalpazanlığı, bilgisayar suçları ve organize suçlar. Konsey suçtaki gelişmeler

---

^{11[11]} Konvansiyon, İkinci Bölümü bütün olarak değerlendirmesinin ardından, nitelikli çoğunluk kuralının istisnalarına ve oybirliğine atıfta bulunulan bu madde ve taslağın diğer maddelerinde uygulanacak oylama kuralları konusunda karar verecektir.

çerçevesinde ve Avrupa Parlamentosu'ndan onay aldıktan sonra bu paragrafta sayılan kriterleri karşılayan diğer suç alanlarını oybirliği ile belirleyebilir;

- cezai müeyyidelerin, herhangi bir Birlik politikasının etkili bir biçimde uygulanmasını temin için gerekli olduğunun ispatlanması şartıyla, söz konusu Birlik politikasının konusu olan ortak çıkarı etkileyen suç alanlarında

Madde 18: [Suçun önlenmesi]

Avrupa Parlamentosu ve Konsey yasama usulüne uygun olarak suçun önlenmesi alanında Üye Ülkelerin faaliyetini destekleyen ve teşvik eden kanunlar ve çerçeve kanunlar kabul edebilir. Ancak Anayasa'daki başka bir hüküm tarafından izin verilmemiş, Üye Ülkelerin kanun hükümlerinin ve düzenleyici hükümlerinin herhangi bir yakınlaştırılması bunun dışındadır.

Madde 19: [Eurojust]

1. Eurojust iki veya daha fazla Üye Ülkeyi ilgilendiren ciddi suçlarda ve ortak kovuşturma gerektiren durumlarda ulusal kovuşturma organları arasındaki eşgüdüm ve işbirliğinin sağlanmasıyla yükümlüdür. Bu eşgüdüm ve işbirliği sağlanırken Üye Ülkelerin kurumları ile Europol'ün düzenlediği operasyonlar ve sağladığı bilgiler dikkate alınır

2. Eurojust'ın yapısı, çalışmaları, hareket alanı ve görevleri yasal prosedüre dayanarak Avrupa Parlamentosu ve Konsey tarafından belirlenir. Bu görevlerden bazıları şunlardır:

- yetkili ulusal mercilerce birlikte cezai kovuşturmanın başlatılması ve eşgüdüm sağlanması;

- yargılama yetkisi ile alakalı sorunların çözümlenmesi ve Avrupa Adli Ağı ile yakın işbirliği gerçekleştirilmesini içerecek şekilde adli işbirliğini geliştirmek;

- Europol'ün operasyonel faaliyetlerinin denetlenmesi.

Daha önceki paragraflarda atıfta bulunulan kanunlar, Avrupa parlamentosu ve ulusal parlamentoların Eurojust'ın faaliyetlerinin gelişimine katılımına dair kuralları belirler.

3. Bu Madde'de atıfta bulunulan kovuşturmalarda, adli prosedürün resmi uygulamaları, bir sonraki Maddeye halel getirmeksizin, yetkili ulusal görevli tarafından uygulanır.

Madde 20: [Avrupa Kamu Savcısı'nın Ofisi]

1. Konsey, Avrupa Parlamentosu'nun onayı ve oybirliği ile alacağı bir kararla, ciddi suçlarla ve Birliğin çıkarlarını etkileyebilecek yasa dışı faaliyetlerle sınır ötesi ölçekte mücadele etmek amacıyla Eurojust kapsamında bir Avrupa Kamu Savcısı Ofisi kuran bir Avrupa yasası çıkarabilir. Avrupa Kamu Savcısı Ofisi, bir sonraki paragrafta belirlendiği şekilde, birkaç Üye Ülkeyi etkileyen ciddi suçların failleri ve Birliği mali zarara uğratmış failler ile suç ortakları hakkında soruşturma, kovuşturma açma ve yargı önüne getirme yetkisine sahiptir. Adı geçen suçlarla ilgili olarak Ofis, Üye Ülkeler'deki yetkili mahkemelerdeki savcılarının fonksiyonlarına sahiptir.

2. Bir önceki paragraftaki düzenlemeler Avrupa Kamu Savcısı'nın Ofisi'ne dair genel kuralları, Ofis'in fonksiyonlarının performansını yöneten şartları, aktivitelerinin prosedür kurallarını ve delillerin kabul olunabilmesini, Ofis'in fonksiyonlarını yerine getirirken alınan prosedürel tedbirlerin adli gözden geçirilmesi ile ilgili kuralları belirler.

Kısım 4: Polis işbirliği

Madde 21: [İç Güvenliğe Dair İşbirliği]

1. Birlik Üye Ülkelerde iç güvenlikten sorumlu tüm kurumlar arasında işbirliğini tesis eder. Polis kurumu, gümrükler, suç önleyici, ortaya çıkarıcı, araştırmacı diğer özel birimler buna dahildir.
2. Bu amaca yönelik olarak, Avrupa Parlamentosu ve Konseyi, aşağıdakilere dair kanunlar ve çerçeve kanunlar çıkarır:
  - bilgilerin toplanması, depolanması, işleme koyulması, analizi ve değişimi;
  - eleman yetiştirilmesi ve değişimi, malzeme ve araştırmaların değişimi;
  - bir sonraki paragrafta değinilmeyen ve bu Madde'de geçen kurumlar arasındaki işbirliğini teşvik edecek önlemlerin alınması.
3. Konsey oybirliği ile bu Madde'de atıfta bulunulan kurumlar arasındaki operasyonel işbirliği ile ilgili kanunlar ve çerçeve kanunlar kabul edebilir. Konsey Avrupa Parlamentosu'na da danışarak hareket eder.

Madde 22: [Europol]

1. Europol'ün görevi, Üye Ülkelerin polis teşkilatlarını, iki veya daha fazla Üye Ülkeyi etkileyen ciddi suçların önlenmesi ve bu suçlara, terörizme, ve Birlik politikasınca belirlenmiş ortak çıkarları etkileyebilecek diğer suçlara karşı işbirliği anlayışı ile mücadelesini, desteklemek ve güçlendirmektir.
  2. Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Europol'ün yapısını, operasyon ve hareket alanını ve görevlerini belirler. Bu görevler şunlardır:
    - Üye Ülkeler, üçüncü ülkeler ve kurumlar tarafından gönderilmiş bilgilerin toplanması, depolanması, işleme koyulması, analizi ve değişimi;
    - Üye Ülkelerin birimleri tarafından ortaklaşa ya da karma araştırma ekipleri tarafından yürütülen operasyonel faaliyetlerin ve soruşturmaların eşgüdümünün sağlanması ve organize edilmesi.
- Bir önceki paragraftaki kurallar ayrıca Europol'ün aktivitelerinin ulusal parlamentolarla birlikte Avrupa Parlamentosu tarafından da denetlenmesinin yöntemini belirler.
3. Europol tarafından gerçekleştirilen herhangi bir operasyon, operasyonun geçtiği Üye Ülke ya da Ülkelerin birimleri ile anlaşarak ve ilişki içinde yapılmak zorundadır. Cebri (zorlayıcı) tedbirlerin uygulanması yetkili ulusal otoritenin ayrıcalıklı sorumluluğu altındadır.

Madde 23: [Başka Bir Üye Ülkenin Topraklarındaki Operasyonlar]

Konsey, Madde 13 ve Madde 15'te tanımlanan Üye Ülkelerin yetkili organlarının başka bir Üye Ülke'nin topraklarında o ülkenin otoriteleriyle işbirliği içinde gerçekleştireceği operasyonların şart ve sınırlarına dair kanunlara ve çerçeve kanunlarına Avrupa Parlamentosu'na danışarak ve oybirliği ile karar verir.